

TEHTÄVÄNIEKKA

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY:N JÄSENLEHTI
PROCEEDINGS OF THE FINNISH CHESS PROBLEM SOCIETY

N:o 3 / 2022 13.9.2022

TEHTÄVÄNIEKKA

JULKAISIJA / PUBLISHER:

Suomen tehtäväniekat ry.

Päätoimittaja ja toimituksen osoite /

Editor in chief: Jorma Paavilainen,
Ristinientie 20 B 12, 02320 Espoo,
jorma_paavilainen@hotmail.com

Muu toimituskunta / Editorial staff:

Johan Beije, Harry Fougiaxis, Hannu Harkola, Janne Syväniemi, Henry Tanner, Vladislav Tarasjuk, Kari Valtonen

Taitto / Layout: Harkola, Syväniemi

Painopaikka / Printed in: Picaset Oy,
Helsinki 2022

ISSN 2242-3257

Vuositilaus ei-jäsenille 2022: 28 EUR

Subscription fee abroad 2022: 28 EUR

Irtonumerohinta / Single issues: 8 EUR

Osoitteenmuutokset sihteerille! /

Changes of address to the secretary!

Sisällysluettelo

Värikäs syksyn lehti	111
An Endgame Study from the Past	112
WCCI 2019-21	114
Break the law!	115
Menestyneitä suomalaistehtäviä 27	122
Chess Study Art 2022	123
Johanan Afek 70 JT	125
Tehtäväniekkojen matrikkeli	126
Paha pähkinä 94	126
Excelsior V	127
Tehtävällat	136
Ensipainokset	137
Syyspäivät 2022	140
Tadashi Wakashima 70 JT	142
Günter Büsing 75 JT	142
Martin Minski & Steffen Nielsen 100 JT	144
Summary	151

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT RY

<https://www.tehtavaniekat.fi>

info@tehtavaniekat.fi

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Ristinientie 20 B 12,
02320 Espoo, jorma_paavilainen@hotmail.com

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki,
kari.karhunen1@gmail.com

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Hannu Harkola, Vähän-Kellosalmentie 93,
17500 Padasjoki. Puh./Tel. 045 678 9042,
hannu.harkola@netti.fi

Pankkitili / Bank account:

Nordea FI34 1443 3000 0418 86

Jäsenmaksu 2022: 25 EUR

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho:

Juha Rönnman, Ylioppilaankatu 9 C 18,
33720 Tampere, Puh. 050 406 1024
jronnman@gmail.com

Vaasan osasto: Seppo Praski,

Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtävashakki: Hannu Joentausta,
Kunnatie 56, 15560 Nastola

Kannen nappulat on kuvannut ja lahjoittanut Tehtäväniekkoille Jorma Hinkka.

The pieces on the cover have been photographed and donated to ST by Jorma Hinkka..

Aineisto seuraavaan *Tehtäväniekkaan*
21.11.2022 mennessä.

Värikäs syksyn lehti

Edellisessä lehdessä oli painon virheen vuoksi neljä ylimääräistä sivua. Paino pahoitteli asiaa ja lähetti toimitukselle oikein painettuja lehtiä. Jos haluat tällaisen, niin sen saat posti- tai kuljetuskuluja vastaan päätoimittajalta.

Tehtäväkongressin 2022 ilmoittautumisaika päättyy syyskuun lopussa. Vielä ehtii mukaan, jos lajin merkkitapahtuma kiinnostaa. Lisätietoa on edellisessä lehdestä ja yhdistyksen verkkosivuilla, tai voit olla yhteydessä ST:n toimihenkilöihin, jotka listataan viereisellä sivulla.

Kotimaisemissa voi osallistua toimintaan esimerkiksi suuntaamalla ST:n syyspäiville, jotka pidetään lokakuun toiseksi viimeisenä viikonloppuna. Kutsu on edempänä, tervetuloa hyvähenkiseen viikonloppuun! Kannattaa myös muistaa, että paikallinen toiminta jatkuu eri puolilla Suomea: tehtävältoja on säännöllisesti pääkaupunkiseudulla, Pirkanmaalla ja Vaasassa.

Tässä lehdessä on kaksi englanninkielistä kirjoitusta, molemmista toki lyhyt kuvaus suomeksi. Meillä on hyvät kansainväliset yhteydet, sillä esimerkiksi ensipainostoimittajat ovat yhtä lukuun ottamatta ulkomaisia, lisäksi ensipainokset tulevat pääosin Suomen ulkopuolelta. Tilanne ei tietenkään ole luonnonlaki ja jo seuraavissa lehdissä voi olla toisin. On selvää, että julkaisemisen kernaasti kotimaisten laatijoiden tehtäviä, joten lähetä luomuksiasi rohkeasti ensipainostoimittajille.

Edellisessä lehdessä saimme nauttia jatkosta Kari Valtosen kirjoitelmasarjaan

excelsior-tehtävistä. Nyt vuorossa on viimeinen osa, jota voi lämpimästi suositella. Teema tarjoaa melko pohjattoman kaivon, josta voi ammentaa raikkaita ideoita. Luotomiehemme Neal Turner on tuottanut sekä Pahan Pähkinän että tuoreet suomalaiset menestystehtävät. Ratkaisemisen EM-kilpailusta julkaisemme vielä takakanassa muutaman Antti Parkkisen ottaman valokuvan.

Seuraavassa lehdessä kerromme Fujairan tehtäväkongressista, jonne on näillä näkymin lähdössä kolme suomalaista. Tiedossa on myös kuvaus syyspäivistä, jotka toivottavasti keräävät runsaan osallistujajoukon. WCCT-kilpailun tuomio julkaistaan lokakuun alussa, joten siitäkin saamme toivottavasti myönteistä uutisoitavaa.

Lopuksi asioita, joiden täysi esittely lehdessämme ei ole mahdollista. Vuonna 1943 koostettiin matrikkeli suomalaisista tehtävien laatijoista, sisältäen lyhyet henkilötiedot, mahdollisuuksien mukaan valokuvan ja valittuja tehtäviä. Tämä kokoelma on nyt kaikkien saatavilla verkossa, kannattaa käydä ST:n kotisivulla! Kiitokset Hannu Harkolalle operaatiosta, jolla tärkeä aineisto saatiin pysyvästi turvaan. Toisen merkittävän työn on tehnyt Paavo Tikka skannamalla kaikki yhdistyksen jäsenmonistheet. Hienoa vapaaehtoistyötä yhteiseksi hyväksi! ST kiittää ja kumartaa syvään.

Hyvää tehtäväsyksyä,
Jorma Paavilainen

An Endgame Study from the Past...

Lehtemme lopputehtäväensipainosten toimittaja Vladislav Tarasjuk huomasi keväällä 2022 Harold van der Heijdenin lopputehtävätietokannasta *Suomen Shakissa* vuonna 1975 julkaistun lopputehtävän, jonka laatijaksi oli merkitty ”M. Gordian”. Nimi viittaisi Mark Gordianiin, joka oli vahva pelaaja ja tunnettu satutehtävien laatija. Toisaalta, hän kuoli jo vuonna 1961 eikä poikansa Juri Gordiinin mukaan lähettänyt yhtään lopputehtävää julkaistavaksi. On mahdollista, että tehtävän olisi lähettänyt postuumisti julkaistavaksi odessalainen lopputehtävämies Nikolai Rezvov. Hänen ja Mark Gordiinin nimissä on yhteistehtävä vuodelta 1995 eli yli kolme vuosikymmentä toisen laatijan kuoleman jälkeen.

Lähetin keväällä Tarasjukille valokuvan *Suomen Shakissa* julkaistusta tehtävästä, joka löytyi Shakkiareenan tehtävällän aikana pöydällä olleesta lehtilaukista. Tehtävää tutkittiin illan aikana myös isolla seinätaululla. Laatijan koko etunimeä ei lehti valitettavasti kerro, mutta hyvin todennäköisesti kysymyksessä on tosiaan Mark Gordian.

Tehtävä todettiin jo vuonna 1975 virheelliseksi, mutta Tarasjukilta onnistui korjaus, kuten jutusta selviää. Lisäksi, kuten Tarasjuk kirjoittaa, olemme saaneet uutta tietoa alkuperäisen tehtävän laatijasta.

When working on an endgame study, I always use the Harold van der Heijden database to check the conceived schemes for originality. During a recent search in that database, my attention was attracted by a stalemate study whose author was specified as “M. Gordian” (HHdb-VI#47369).

Certainly, I immediately thought that the author of the study was probably Mark Gordian, a strong chess player of the last century who participated in Odessa and Ukrainian championships and once won the bronze medal of the republican championship. Apart from that, he was also active in the field of fairy chess. In 1958, FIDE announced its first tourney for problems and studies which included a fairy problem section; in the latter, the best of the 300 entries from 106 world composers was a problem by Gordian, who was awarded the first prize and a gold medal (*FIDE Album, 1956–1958, #516*). But the untimely death of Mark Gordian on April 13, 1961, terminated the life of this talented problemist.

Since the study was published in the Finnish magazine *Suomen Shakki*, I asked Jorma Paavilainen, the editor of *Tehtäväniekka*, to help me find out the full name of the study’s author. Jorma replied, “...I am now at a meeting of chess problemists in Helsinki and just by chance I found the issue in which the study has been pub-

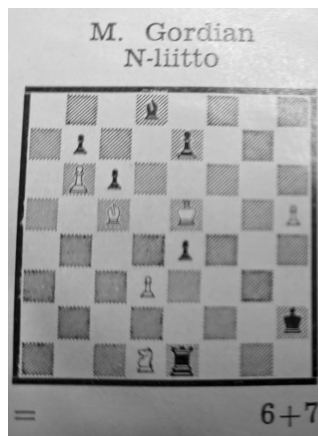

Photo of the diagram from *Suomen Shakki*, 1975

lished. See the attached photos. There is only ‘M. Gordian’ above the diagram and also in the issue with the solutions there is no additional information. At home I will try to find the issue with the award, hoping to find his first name...”

The next day, Jorma added, “I found the study award for the year in question from *Suomen Shakki* 1/1977. Unfortunately there is no additional information. It may be impossible to conclude with 100% certainty the composer’s identity after so many years of the publication. A pity that the original publication did not write the first name in full, resulting in a loss of information...”

So I addressed Yuri Gordian, the son of Mark Filippovich Gordian, asking whether he could clarify the issue. Here is his reply: “During the war [the 1939–1945 war – V. T.], father stayed in the besieged Odessa until the last days (he was the head of the city branch of the State Bank), and was evacuated to Sevastopol on one of the last destroyers. In that situation, he could not even take the written positions of his problems with him. After returning to composition at the end of the 50s, he, mainly from memory, restored his works, but not all of them. There are no studies in that notebook, and I don’t remember him sending anything [any endgame study – V. T.] anywhere...”

In his later years, Mark Gordian carried on an extensive correspondence with colleagues, but it is not known who published the study in the Finnish magazine after his death. Probably it could have been Nikolai Rezvov from Odessa, later a well-known endgame study composer, who communicated with Mark Gordian in the last part of his life. It can be mentioned here that in 1995 Nikolai Vasilievich Rezvov published a joint study with him, which participated in M. Simkhovich’s Memorial Tourney (HHdbVI#25104).

Well, what about the study that evoked my interest? In the diagram position, Black has material advantage and it is not immediately clear (which comes as no surprise) that White’s rescue consists in a middle-board stalemate.

1. Mark Gordian
Suomen Shakki 1975

Draw 6+7

1.h6 White’s hope lies with the h6-passer.
1...exd3+ 2.Ne3 d2 3.h7 d1Q 4.h8Q+ Kg3
5.Qg8+ Kh3 6.Qg2+ Kh4 And two concluding sacrifices: 7.Bxe7+! Bxe7 8.Qg4+! Qxg4, stalemate.

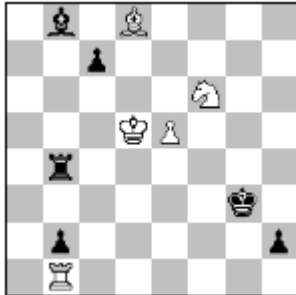
Photo: the final stalemate pattern (Helsinki, April 2022)

However, the intended stalemate in the study is avoided after 2...Kg3! and White loses. I succeeded in correcting the study and “enlivening” all the pieces on the board while preserving the author’s idea.

2. Mark Gordian

Suomen Shakki 1975

(version, published for the first time)

Draw

5+6

1.e6 c6+! 1...Kg2 2.e7 h1Q 3.e8Q Qxb1
 4.Qe2+ Kg1 5.Qe3+, =. 2.Kc5! Try: 2.Kxc6?
 Rc4+ 3.Kb7 Rc1 4.e7 h1Q+ 5.Kxb8 Rc8+!
 6.Kxc8 Qxb1 7.e8Q Qf5+ 8.Nd7 b1Q, -+.
 2...Rh4 3.e7 h1Q 4.Rxh1 Rxh1 5.Ne4+! Try:
 5.e8Q? Rc1+ 6.Kd4 Ba7+ 7.Ke5 Re1+ 8.Ne4+
 Rxe4+! 9.Kxe4 b1Q+ 10.Ke5 Qe1+, -+. 5...
 Kf4 6.e8Q Rc1+ 7.Nc3! 7.Kd4? Ba7+ 8.Kd3
 b1Q+, -+. 7...b1Q 8.Bc7+! Bxc7 9.Qe4+!
 Qxe4, with the familiar queen sacrifice and stalemate.

Thus, unexpectedly for the author of these lines, it proved possible not only to correct the original study but also to shed light on a little known page of the creative legacy of the talented fairy chess composer from Odessa.

July 13, 2022

Vladislav Tarasiuk
 Ukraine, Kharkiv region

WCCI eli laadinnan henkilökohtainen MM 2019–21

Tulokset on julkaistu WFCC:n verkkosivuilla. Kahdeksaan ryhmään osallistui 258 laatijaa 2630 tehtävällä. Yhteen ryhmään sai lähettää 4–6 tehtävää. Kussakin ryhmässä oli viisi tuomaria, jotka antoivat tehtäville pisteitä 0–4. Näistä korkein ja matalin jätetään pois ja muut lasketaan yhteen. Laatijan neljän parhaan tehtävän yhteispisteet ovat lopullinen tulos.

Mikäli tehtävä saa vähintään 8 pistettä, se pääsee suoraan seuraavaan FIDE-albumiin.

Ryhmien parhaat:

A 2-siirtoiset: 1) Vasyi Džatšuk 37, 2) Pavel Murašov 37, 3) Marjan Kovačević 36,5

B 3-siirtoiset: 1) Aleksandr Kuzovkov 42,5, 2) Igor Agapov 42, 3) Valeri Šavyrin 41

C Monisiirtoiset: 1) Aleksandr Kuzovkov 39,5, 2) Mihail Marandjuk 39, 3) Valery Šavyrin 36,5

D Lopputehtävät: 1) Steffen Slumstrup Nielsen 40,5, 2) Oleg Pervakov 39, 3) Serhi Diduh 37,5

E Apumatit: 1) Mykola Kolesnik 42, 2) Aleksandr Semenenko 39, 3) Viktoras Paliulionis 37

F Itsematit: 1) Andrey Selivanov 43, 2) Zoran Gavrilovski 38, 3) Gennadi Kozju-ra 37

G Satutehtävät: 1) Petko Petkov 43,5, 2) Valeri Semenenko 38, 3) Václav Kotěšovec 37

H Retrotehtävät: 1) Silvio Baier 36,5, 2) Dmitrij Baibikov 36, 3) Kostas Prentos 33

Suomalaisia osallistui kolme:

- Apumatit: 33.–35. Henry Tanner 27,5 pistettä (96 osanottajaa)
- Satutehtävät: 37.–38. Teppo Mänttä 29 pistettä (86 osanottajaa). Yksi tehtävä Albumiin!
- Retrotehtävät: 6. Per Olin 30 pistettä (23 osanottajaa)

Break the law !

Ranskalainen Sébastien Luce on aktiivinen laatija, joka kartoittaa reippaalla otteella etenkin erilaisia satushakin aiheita. Tässä kirjoituksessa kohteena ovat laittomat alkuasemat, joita käyttäen voi toteuttaa mielenkiintoisia ideoita.

Esiteltävissä tehtävissä on joku tekijä, joka tekee tehtävät laittomiksi, niiden alkuasemaa ei ole voitu saavuttaa shakkipelin alkuasemasta pelishakin sääntöjen mukaisesti pelaten. Laittomuus voi ilmetä sotilasasemasta, kuvioasemaa edeltävä siirto voi puuttua tai jokin nappula voi olla ruudulla, johon se ei pelishakissa pääsisi.

Kaikki artikkelin tehtävät ovat apumatteja, yhdellä osapuolella on korkeintaan kahdeksan sotilasta ja sotilaat eivät ole sotilaina korotusruuduillaan.

Enemmistö tehtävistä on ensipainoksia ja Lucen itsensä laatimia, mutta joukossa on myös jälkipainoksia sekä muiden laatijoiden tehtäviä. Kirjoittaja toivoo, että jos ensipainostehtävät osallistuvat vuosikilpailuun, niin ne eivät olisi satushakin alueella, koska tehtävien tapahtumat eivät ole satushakkia. Tämä kysymys jääköön toistaiseksi avoimeksi.

Many thanks to Claus Grupen, Hiroaki Maeshima, Romeo Bedoni, Viktoras Paliulionis for their participation.

There is «a law» in orthodox composition that a problem has to be the result of a classical chess game.

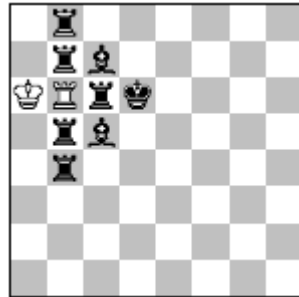
The reason for this «rule» was probably the fact that chess composition started in the Arabic times when people tried to collect the best combinations of the games, and sometimes slightly modified them.

But today, this rule seems absurd, because the positions of chess problems are very different from chess games. This means that the composers are deprived of a lot of interesting positions.

We are going to explore the field in helpmate. This article will be limited to positions with eight pawns maximum for one side and also exclude positions with pawns in their last row.

Let us start this study by an old figurative example which clearly indicates the direction to follow !

1/ Charles E. Kemp
The Fairy Chess Review

h#4

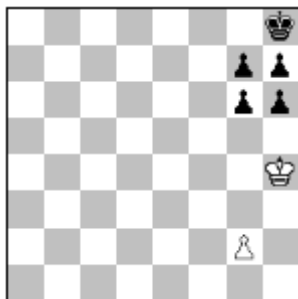
2+8 C+

1.Rd4 Kxb5 2.Kd7 Rxb7 3.Kc8 Kxc6 4.Rd8 Rxc7#

This is a first case of "illegality": if the position results from a game there was "no legal last move for White" (indicated by Viktoras Paliulionis in his very useful website "Helpmate analyser").

The next examples show the case of «impossible pawn position» :

2/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekkä 2022

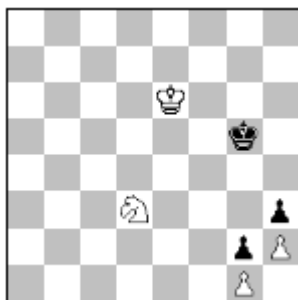

h#5,5 2+5 C+

1.- g4 2.h5 g5 3.h6 gxh6 4.Kg8 hxg7 5.Kh7
g8=Q+ 6.Kh6 Qh8#

Excelsior in miniature with Kniest.

3/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekkä 2022

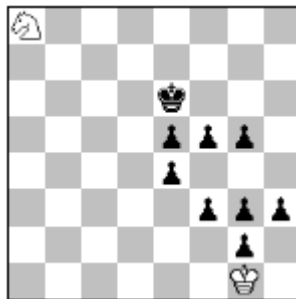

h#4,5 4+3 C+

1.- Sf2 2.Kh4 Sh1 3.gxh1=B Kf5 4.Bf3 g2
5.Bh5 g3#

A rare case where a Knight is happy to go to the corner!

4/ Sébastien Luce
dedicated to Tina Turner
Tehtävänäiekkä 2022

h#7 2+9 C+

1.f4 Sc7+ 2.Kf5 Se6 3.g4 Sg5 4.e3 Sxh3 5.f2+
Kxg2 6.Ke4 Kf1 7.Kf3 Sg5#

”Impossible pawn position”? No for Tina the Tigress, author of ”Break every rule”. Black King goes into a black jail, and white Knight executes a mating switchback!

5/ Roméo Bedoni
Tehtävänäiekkä 2022

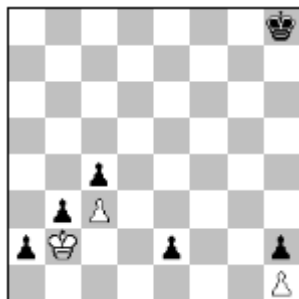

h#7 2+11 C+

1.g2 hxg2 2.f3 gxf3 3.e4 fxe4 4.d5 exd5
5.Sc6 dxc6 6.Bb7 cxb7 7.Sa8 bxa8=Q#

This position cumulates "impossible black pawn position" and a surprising white pawn in the corner! This pawn, with seven black sacrifices, reaches the opposite corner with mate at the end!

6/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

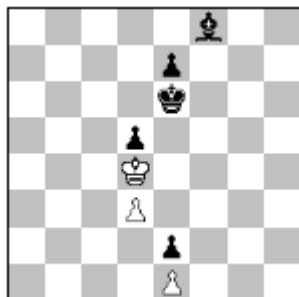

h#7 3+6 C+

1.e1=S Ka3 2.Sg2 hxg2 3.a1=B g4 4.Bxc3 g5
5.Bf6 gxf6 6.h1=R f7 7.Rh7 f8=Q#

Probably, «the first orthodox illegal A UW». White Pawn h1 realizes another «total Excelsior»!

7/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

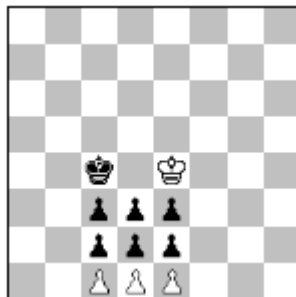

h#4,5 3+5 C+

1.- Ke3 2.Ke5 Kxe2 3.Kd4 Kd2 4.e5 e2 5.Bc5 e3#

Black and white pieces «draw a line» from the top to the bottom of the board ! White Pawn e1 has to recover its freedom to mate in e3 (Kozhakin theme).

8/ Sébastien Luce
The Cube
Phenix 2021

h#5 4+7 C+

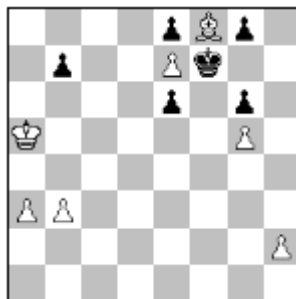
b) ♠c3→c5

a) 1.exd1=S cxd2 2.Sb2 dxe3 3.d2 Kf4 4.Kd3 Kf3 5.Sc4 e2#

b) 1.cxd1=Q exd2 2.Qh1+ Ke5 3.Qe4+ Kd6 4.Kd4 c2 5.c4 c3#

In both twins of this "cubic problem", a black pawn is promoted with capture on the same square to self-block in two steps, square c4 or e4. The mate is given by a pawn, on the right or on the left of black King. This mechanism would be very difficult to get in a "legal position".

9) Viktoras Paliulionis
Tehtävänäiekka 2022

h#5 7+6 C+

The famous "100 dollars theme" (black and white Excelsior to Knight in h#5) was never realized without pieces of promotion.

The author succeeds here!! ...in an "illegal position". Congratulations Viktoras!

Let us see also the following legal example with many white Bishops and black Knights on the board!

Annex :
Jenő Bán
 1° HM *Feenschach* 1965

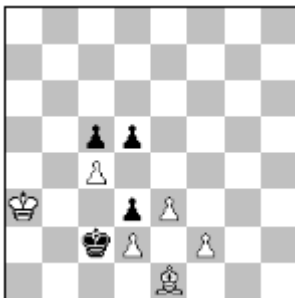

h#5 7+9 C+

- 1.b5 b4 2.bxc4 b5 3.cxd3 bxc6 4.dxe2 cxd7
 5.e1=S dxe8=S#

Now let us see other cases of «impossible square to reach» for a piece :

10/ Claus Grupen
Tehtävänäiekka 2022

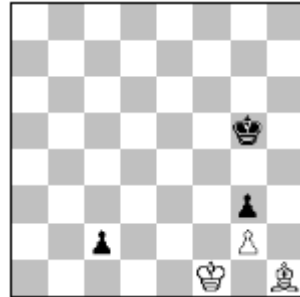

h#5 6+4 C+

- 1.d4 f3 2.dxe3 Bh4 3.Kxd2 Ka4 4.Kc3 Kb5
 5.Kd4 Bf6#

Unexpected mate in the centre.

11/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

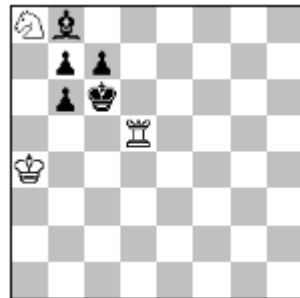

h#6 3+3 C+

- 1.c1=B Ke2 2.Be3 Kf3 3.Bg1 Kxg3 4.Bh2+
 Kf3 5.Kh4 g3+ 6.Kh3 Bg2#

Promotion to Bishop prepares a future self-block. White pawn g3 is captured to free white incarcerated Bishop and allows it to mate.

**12/ Johannes J. Burbach &
 Jacobus T. Sanderse**
Problemas 1983

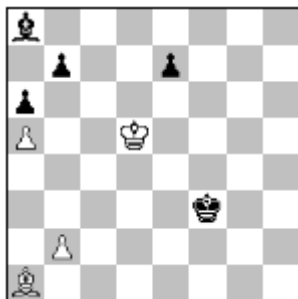

h#3* 3+5 C+

- 1.- Sxb6 2.Ba7 Sc8 3.Bb6 Se7#
 1.Ba7 Sxc7 2.Bb8 Sa6 3.Bc7 Sb4#

In each variation, white Knight frees a square for black King by capturing a pawn. Then black Bishop self-blocks on this square.

13/ Claus Grupen
Tehtävänäiekka 2022

h#5 4+5 C+

1.Ke3 Ke6 2.Kd4 b3+ 3.Kc5 Bf6 4.b5 Ke5
5.Bc6 Bxe7#

A curious position where the two Bishops are in jail on their corner. And not so easy to see where black King will be mated. Black Bishop will be used to self-block in c6, the other one will "wake up" to mate in e7.

15/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

h#7,5 5+6 C+

1.- Kb1 2.f1=B Kc1 3.Bxg2 Kd2 4.Bxf3 Kd3
5.g2 Kc4 6.g1=B Kb5 7.Ba7 Ka6 8.Bb8 Bxf3#

During the white royal march, black has to promote first to Bishop light square, to "break the jail" of Bishop h1, then to promote to Bishop dark square, to be able to self-block b8 on the right time.

14/ Claus Grupen
Tehtävänäiekka 2022

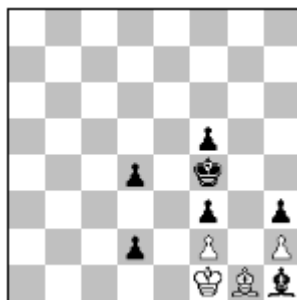

h#4 2.1.1.1 5+4 C+

1.b6 b3 2.Bxg2 Bxg2 3.Ka6 Bf1+ 4.Ka5 Bc3#
1.Kb6 g3 2.Kc5 Bxb7 3.Kd4 Ba6 4.Bd5 b4#

Even stronger by the same author : three Bishops are in the corners. But all wake-up in the problem! In first variation, the black one is used to capture the "annoying pawn g2", to self-block in the second, where we see a battery mate.

16/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

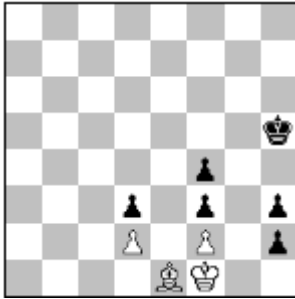

h#6 4+7 C+

1.d1=S Ke1 2.Sxf2 Kf1 3.Se4 Bxd4 4.Sg3+
hxg3+ 5.Kxg3 Be3 6.Kh2 Bf4#

Black Knight of promotion captures in f2 to free white Bishop, while white King makes a switchback. Then the Knight is sacrificed in g3. Two captures on this square happen (Zajic theme): A piece moving on square x, is captured on x by a piece which is captured on x by the King. And black King is mated on the unexpected square h2.

17/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

h#7 4+6 C+

1.h1=S Kg1 2.Sg3 fxg3 3.f2+ Kxf4 4.h2 Kf3
5.h1=Q+ Kxf4 6.Qc6 Kf5 7.Qh6 g4#

After the sacrifice of black Knight of promotion, black plays a tempo move (f3-f2) so to be able to promote "h" Pawn to Queen on the good moment. Then the Queen executes a manoeuvre d1-c6-h5 to self-block this square. And the mate is given by "g" Pawn which at last frees the action of white Bishop.

Let us finish by some examples with «illegal white pieces» on the up of the board:

18/ Hiroaki Maeshima
Tehtävänäiekka 2022

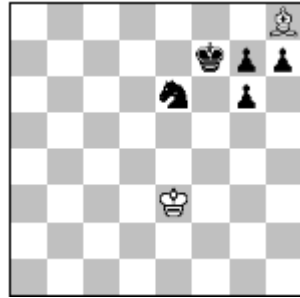

h#3,5 0.2.1.1... 2+8 C+

1.- Kg5 2.f5 Kg6 3.Kd8 Kf7 4.Sf6 Bxe7#
1.- Bxe7 2.g5 Bxg5 3.Sf6 Kxf6 4.Kd8 Kxf7#
A striking position "quasi homebase"!

Black King is mated each time on the same square d8, but we have an indian in the second variation.

19/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

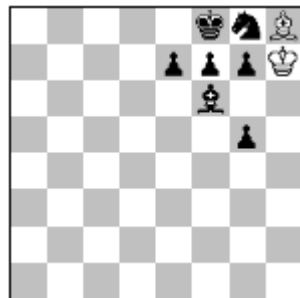
h#4,5 b) ♠e6 2+5 C+

a) 1.- Kf3 2.Kf6 Bxg7+ 3.Kg5 Bf6+ 4.Kh6 Kg4 5.Sg7 Bg5#
b) 1.- Kf4 2.g5+ Kxg5 3.g6 Be5 4.Kg8 Kf6 5.Kh8 Kf7#

Umnov delayed in a), Indian in b).

In the three following, white King invaded black side!

20/ Sébastien Luce
Tehtävänäiekka 2022

h#6 2+7 C+

1.g6 Bxf6 2.Sh6 Bxg5 3.f5 Kxg6 4.Kg8 Bxe7
5.Kh8 Bf8 6.Sg8 Bg7#

On move five, black King and white Bishop invert their places. And after a

Knight switchback in g8, it is mate in the corner.

21/ Torsten Linß & Dieter Müller

Jubile B. Miloskeski-60,
Vratnica-64 2005-08
Commendation

h#3 b) ♖a5→a1 5+14 C+

- a) 1.Re4 Sb4 2.Rd8 Rxd8 3.d5 Rxd5#
- b) 1.Re2 Sd4 2.Rb8 Rxb8 3.b5 Rxb5#

Black closes the line of Queen g2 or Bishop f1, avoiding the control of d5 and b5 where the mate happens after a bicolor Bristol.

22/ Roméo Bedoni & Sébastien Luce

Tehtävänäiekka 2022

h#3 2.1.1.1 2+9 C+

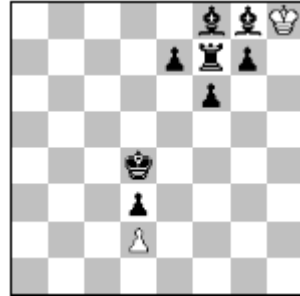
- 1.Sf4 Re8 2.Sd5 Re5 3.Sb6 Ra5#
- 1.Ka8 Rxc7 2.Ba7 Rxc6 3.Kb8 Rg8#

In the first solution we see a linear white Rook rundlauf and exchange of places Ka7/Bb8 at the end. Self-block by Knight in b6 in the second solution to allow mate

on the precise a5 square. Echo 90°. White "illegal" King h7 avoids a demolition: in h1 for example 1.Cf4 Th8... would be possible. If the reader absolutely wants a legal position, he has to add a black Pawn in h7 with a lesser economy...

23/ Sébastien Luce

Tehtävänäiekka 2022

h#8 2+8 C+

- 1.g6 Kxc8 2.Bh6 Kh8 3.Be3 dxe3+ 4.Ke5 e4
- 5.f5 exf5 6.Rf6 fxc6 7.Ke6 g7 8.Kf7 g8=Q#

Two cases of "illegality" are present here. "What was the last white move?" can some people ask. And "how black Rook f7 is arrived on this square?" Other people will simply appreciate the solution. We see here an Excelsior with a first King switchback, then three black sacrifices to allow promotion of white Pawn to g8. Kozhakin.

Conclusion :

We hope that this article has enjoyed the reader and will stimulate new creations.

If the problems of this article have to be judged, we would like that they will be as orthodox problems, as the play is purely orthodox.

For all comments, please contact the author of the article: luceechecs@gmail.com

Menestyneitä suomalaistehtäviä 27

1) Kenneth Solja

3. palk. *Springaren* 2014

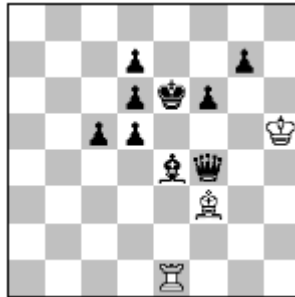
a#2

5+8

b) h1=a1

2) Jorma Pitkänen

kum. *Springaren* 2014

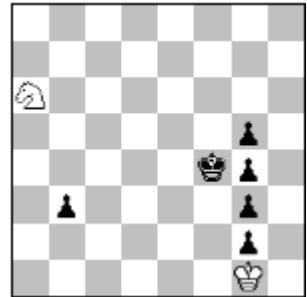
a#2

3 ratkaisua

3+9

3) Jorma Pitkänen

2. kum. *Springaren* 2018

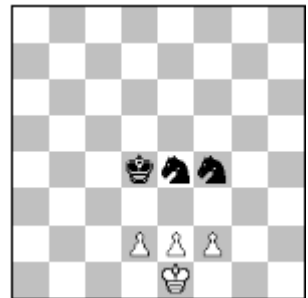

a#6.5

2+6

4) Jorma Pitkänen

3. main. *Springaren* 2018

a#4

2 ratkaisua

4+3

1) Kenneth Solja

a) 1.Rd7 Tb1 2.0-0-0 Tb8#

b) 1.Rf4 0-0-0 2.Rg2 Th1#

”Very original combination of white and black long castlings. Very good use of pieces.”

Tuomari: Jevgeni Fomitšov, *Springaren* 161 – maaliskuu 2022

2) Jorma Pitkänen

1.Kf5 Tf1 2.De5 Lg4#

1.d4 Le2 2.Lf5 Lc4#

1.Dg3 Lxe4 2.Dg6+ Lxg6#

”3-fold R+B white battery creation. Very inventive!”

Tuomari: Jevgeni Fomitšov, *Springaren* 161 – maaliskuu 2022

3) Jorma Pitkänen

1.- Rc5 2.b2 Re4 3.b1L Rxg3 4.Lf5 Kf2
5.g1T Re4 6.Te1 Rc5 7.Te4 Rd3#.

”Ensam springare tar tre steg fram för att släppa fram egen kung och tillåta svart att promovera g-bonden, sedan två steg tillbaka för att kunna närma sig mattfälten. Under tiden har svart promoverat till löpa-

re och torn och gjort självblockader med de nya pjäserna. Tjusig idealmatt avslutar.”

Tuomari: Kaj Engström, *Springaren* 161 – maaliskuu 2022

4) Jorma Pitkänen

1.Rd5 f4 2.Rd6 e3+ 3.Ke4 Ke2 4.Rf5 d3#

1.Rd6 e3+ 2.Ke4 d4 3.Rd5 Ke2 4.Rf5 f3#

”En behändig ställning leder efter tre cykliska drag till idealmatt med eko. Ett litet fynd.”

Tuomari: Kaj Engström, *Springaren* 161 – maaliskuu 2022

6) Joaquim Crusats & Per Olin

Omistus Werner Keym
main. *Die Schwalbe* 2020

JP 23 14+15

7) Neal Turner

main. *The Problemist* 2012

i#2 SAT 8+11
kuninkaalliset heinäsiirrat

5) Per Olin

1. kum. *Die Schwalbe* 2020

JP 19 Chess960 16+16

5) Per Olin

Alku: TKRTDRLL

1.Rg3 g6 2.Rh5 Le5 3.g3 f6 4.Le4 Ld5
5.f3 Re6 6.Df2 Dh8 7.Db6 Tg8 8.Da6 Rb6
9.Rd3 O-O 10.Rdf4 Ra8 11.Lb6 Tdf8
12.O-O Kd8 13.Kf2 Ke8 14.Ke3 c5 15.Tf2
Lb8 16.Lc7 b6 17.Tg1 Lb7 18.Tgg2 Lc8
19.Lb7 Rd8.

”A remarkable idea, all black officers change their garrison. A game that proves that the Chess960 genre is an inexhaustible producer of new ideas. The first 18.5 moves were checked in about 22h 30 min.”

Tuomari: Paul Răican, *Die Schwalbe* huhtikuu 2022

6) Joaquim Crusats & Per Olin

1.g3 Rf6 2.Lg2 Tg8 3.Lc6 bxc6 4.Rf3 La6
5.Rd4 Ld3 6.Rb3 Lf5 7.d3 Ra6 8.Lh6 Tb8
9.R1d2 Tb4 10.Tc1 Tf4 11.c4 Re4 12.Tc3 f6
13.Rc1 Kf7 14.Tb3 Kg6 15.Tb8 Kh5 16.Ta8
g6 17.Lg7 Rb8 18.Lh8 Lh6 19.Lg7 Lg5
20.Lf8 Lh4 21.Lh6 Tg7 22.Lg5 h6 23.gxh4
hgx5.

”The white Bishop makes many moves without capture before it is assassinated.”

Tuomari: Paul Răican, *Die Schwalbe* huhtikuu 2022

7) Neal Turner

1.Lh8! (> 2.g5+ kHh4#)
1.- Lh6 2.T8f6+ Tg5#
1.- Th5 2.T1f6+ Lg5#

”A neat exchange of functions between the black Rd5 and Bd2 in the variations: one plays a critical move, the other interferes with it on the critical square! Realizing this ambitious content in a selfmate requires a lot of imagination: both royal Grasshoppers and the SAT condition handily play an essential role to ensure this pattern might work. The white strategy is also well matched, with both Rf1 and Rf8 playing to the square vacated by the Bf6 in the key. A problem worthy of studying in detail!”

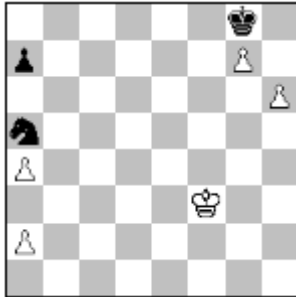
Chess Study Art 2022

Kilpailu on lopputehtävälle, jotka tuomitsee Serhi Diduh. Tehtävät PGN-muodossa viimeistään 20.12.2022 joko verkkosivun <https://chessstudy.art/send-your-study/> kautta tai sähköpostilla didukh76@gmail.com.

Kaikki tehtävät julkaistaan sivulla https://chessstudy.art/cs_category/art-2022/ ja tuomio julkaistaan tällä verkkosivulla 31.12.2022.

8) Paavo Tikka

5. kum 16. T UAPA 2021

voitto

5+3

Tuomari: Vlaicu Crişan, *The Problemist* toukokuu 2022

8) Paavo Tikka

1.Ke4! Rc6 2.Kd5 2.Kf5? Kf7=

2.- Rb4+!

R:n täytyy uhata a2-sotilasta estääkseen vK:n välittömän hyökkäyksen D-sivustalle.

2.- Re7+ 3.Kd6 Rf5+ 4.Kc6 Rxh6 5.a5 Kxg7 6.Kb7+-

3.Ke6!

3.Kc5? Rxa2 4.Kc6 (4.Kb5 Rc3+!)=)

4.- Rc1! 5.Kb7 (5.a5 Rb3 6.a6 Rd4+! 7.Kb7 Rb5=) 5.- a5 6.Kb6 Rb3=

3.Ke5? Kf7=

3.- a5!

Valkean paras mahdollisuus voittaa on hyökätä sopivassa tilanteessa mustan a-sotilaan kimppuun ja edetä lyönnin jälkeen a-sotilaalla. Valkean a4-a5 olisi siihen sopiva tempovoitto, jonka musta esti.

3.- Rxa2 4.Kf6 Rc3 5.Kg6+-

3.- Rd3 (häviää esim.) 4.a5! a6 5.a3

Rc5+ (5.- Rb2 6.Kd5+)- 6.Ke7! Re4 (6.- Rb7 7.Kf6 Kh7 8.Kf7 Rd8+ 9.Ke7 Rc6+ 10.Kf8+) 7.Kd7 Rf6+ 8.Kc6 Kh7 9.Kb6 Kxh6 10.Kxa6 Kxg7 11.Kb7+-

4.Ke7!

Valkea K yrittää voittaa tempon. Niin tehdessään valkea ei voi sallia mustan siirtoja Rxa2, Rxa4 tai Kf7.

Houkutus 4.Kf6? Rd3! (Valkea on siir-

topakossa eikä voi enää voittaa tempoa)

5.Ke7 Rc5! 6.Kf6 Rd3 7.Ke6 Rc5+ 8.Ke7 (muuten Rxa4 tai Kf7) Re4! 9.Ke6 Rc5+ 10.Kf6 Rd3=

4.a3? (Virhe koska R pystyy puolustamaan sotilasta b3:sta.) Rd3! (=esim.) 5.Kd5 Kf7 6.Kc4 Rc1 7.Kb5 Rb3=

4.- Rd5+ 5.Kd6

5.Kd7 (myös, koska 5.- Kf7 6.Kc6 voittaa ja) 5.- Rb6+ 6.Ke6+- (johtaa päämuunnelmaan)

5.- Rb6!

Uhkaamalla a4:ää musta voi vielä pyytää valkean D-sivustan hyökkäyksen.

Päämuunnelma 5.- Rc3 6.Ke6 Re4 (6.- Re2 7.Kf6 Rf4 8.h7+! Kxh7 9.Kf7+-) 7.Kf5! (7.Kd5? Rc3+ 8.Ke6+- (pidentää voittoa.)) Rd6+ 8.Kg6 (ja matti seuraavalla siirrolla)

5.- Rb4 6.Kc5 Rxa2 (a2:n lyöminen on tempoa hitaampi) 7.Kb5 Rc3+ 8.Kxa5 Kh7 9.Kb4 Rd5+ 10.Kc5 Re7 11.a5 Kxh6 12.a6 Kxg7 13.a7+-

6.Ke6

6.Kc5? Rxa4+ (on tasapeli, esim.) 7.Kc4 Rb6+ 8.Kb5 Rd5 9.Kxa5 Re7 10.a4 Kh7 11.Kb6 Kxh6 12.Kb7 Kxg7 13.a5 Rf5 14.a6 Rd6+=

6.- Rc4

6.- Rxa4 7.Kf6+-

7.Kf6 Kh7 8.Kf7 Re5+ 9.Kf8!

Kuningas hankkii viimeisen tempovoi-ton.

9.Ke6? Rg4 10.Kd6 Rxh6 11.Kc6 Kxg7= (musta on tempon edellä päämuunnelmaa)

9.- Rg6+ 10.Ke8 Re5 11.Kd8 Rg4

12.Kc7 Rxh6 13.Kb6 Kxg7 14.Kxa5 Kf6

15.Kb6 Ke6 16.a5 Rf5

16.- Kd7 17.a6! Kc8 18.a7+-

17.a6 Rd6 18.a7 Rc8+ 19.Ka6

19.Kb7+- (myös)

19.- Rxa7 20.Kxa7 Kd6 21.Kb6! Kd7

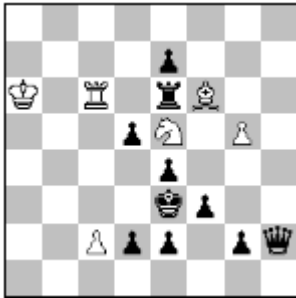
22.Kb7 Kd6 23.a4 Kc5 24.a5 Kb5 25.a6+-

Very original duel king + pawns against king + knight. Study drags on too much.

Tuomari: Peter S. Krug - Lopullinen tuomio 16. T UAPA 2022

9) Unto Heinonen

4. kum. *The Problemist* 2020

a#2

6+10

10) Janne Syväniemi

Erik. main. *Springaren* 2015

2#

5+5

b) sc6→e4

c) =b & Rf1→e4

d) =c & Tb5→e4

11) Kenneth Solja & Harri Hurme

5. palk. *Springaren* 2017

a#2

2 ratkaisua

8+11

b) Rd3→c5

9) Unto Heinonen

1.Txf6 Txf6 2.d4 Rg4#

1.Txe5 Lxe5 2.f2 Tc3#

1.Txc6+ Rxc6 2.Df4 Ld4#

”Cyclic Zilahi with captures by the

same black piece at B1 and reciprocal captures at W1 has been worked mainly with a black queen (Kapros 1981, Loustau 1983, Feather 1994, Parinello 1997 etc). With a black rook, Ricardo Viera (and later others) made it with twins (*Boletim da UBP* 1980-

81) with B2 by the black king. As for Unto, he opted for self-blocks at B2.”

Tuomari: Abdelaziz Onkoud, *The Problemist* toukokuu 2022

10) Janne Syväniemi

a) 1.Le6 Ta4 2.Kd5 e4#

b) 1.Txe5 Tc1 2.Ld5 Lc5 #

c) 1.Lc4 Ta3 2.Td5 e3#

d) 1.Kc3 0-0-0 2.Tc4 Td3#

”Curious twin in the aim of the Forsberg twin.”

Tuomarit: Jorge Lois & Jorge Kapros, *Springaren* 162 kesäkuu 2022

Johanan Afek 70 JT

Israelilaisen laadinnan suurmestarin juhla kilpailun tuomitsee unkarilainen Árpád Ruzs. Kilpailu on lopputehäville, korkeintaan kolme yhdeltä laatijalta. Kaikki tehtävät julkaistaan saapumisjärjestyksessä lehdessä *Variantim* vuoden 2022 aikana. Tehtävät viimeistään 31.10.2022 luottamusmieks Gady Costeffille: costeff@gmail.com

Palkinnot ovat 300, 200 ja 100 USD, lisäksi kolme kirjapalkintoa alle 20-vuotiaille laatijoille. Yksi laatija voi saada vain yhden raha- ja yhden kirjapalkinnon. Tuomio julkaistaan huhtikuussa 2023.

11) Kenneth Solja & Harri Hurme

a) 1.Dd5 Rdc5 A 2.Rd4 Ra5#,

1.Kxb3 Ld4 2.Dc4 Rc5# A

b) 1.Td5 Rd2+ B 2.Kd4 Rcb3#,

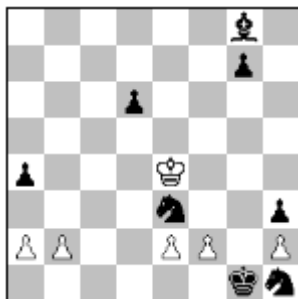
1.Td5 Rd3 2.Rc3 Rd2# B

”Another great set of twins, the battery play and double checks make this one you could probably show a chess player at the local club and he might start to like help-mates!”

Tuomari: Steven B. Dowd, *Springaren* 162 – kesäkuu 2022

12) Unto Heinonen

1. palk. *The Problemist* 2012

ser-i#37

6+8

12) Unto Heinonen

5.b8L 7.Lxe3 8.Lg5 13.f8T 14.Tf4 15.Kf5
 20.e8D 21.Dxa4 22.Db3 27.a8L 29.Lxh3
 30.Lg4 35.h8R 36.Rg6 37.Dg3+ Rxcg3#

”A memorable problem: all five white pawns start from their initial rank and promote (Excelsior)! The result is an exquisite A UW+1 promotion, with an amazingly accurate sequence of moves. The technical merit is beyond any expectations: only 3 black pieces are captured during the play! With only 14 pieces on the board, this ultimate task clearly beats the previous record held by George Sphicas.”

Tuomari: Vlaicu Crişan, *The Problemist* - heinäkuu 2022

13) Unto Heinonen

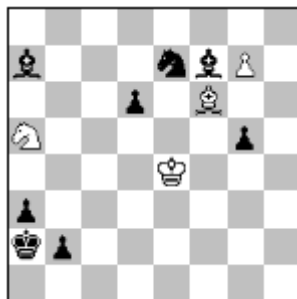
1.g8D Lc4 2.Dd5 b1R 3.Dd2+ Rxd2#
 1.g8T Lh5 2.Tc8 b1L+ 3.Tc2+ Lxc2#

Tehtäväniekkojen matrikkeli

Suomen tehtäväniekkojen matrikkeli sisältää henkilötietoja ja näytetehtäviä menneiden vuosien tunnetuilta tehtäväniekoilta ja shakin vaikuttajilta. Se on perustettu 30.8.1943 ja sen on koonnut ilmeisesti Aleksis Rautanen. Kansiossa olevat 39 henkilön tiedot on skannattu pdf-tiedostoiksi, jotka ovat nyt nähtävänä valikon kohdasta Julkaisut/Artikkelit.

13) Unto Heinonen

main. *The Problemist* 2012

ai#3

2 ratkaisua

4+8

”This mixed AUW (QsRb) ends in mirror mates – a notable achievement in an appealing Meredith setting.”

Tuomari: Vlaicu Crişan, *The Problemist* - heinäkuu 2022

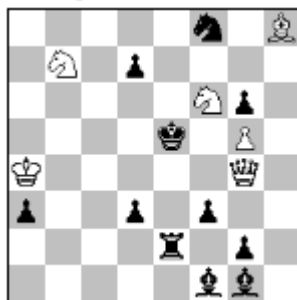
Koonnut Neal Turner

Paha päähkinä 94

Looginen voimannäyte alan mestarilta – Henry Tannerin ehdotuksesta. / *A logical tour de force by a master of the genre – suggested by Henry Tanner.*

Herbert Grasemann

1. palk. *Schach* 1952

6#

6+11

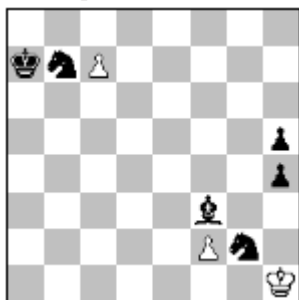
Ratkaisu / *Solution to Paha päähkinä 93:*
 1.Ld4+! Ka3 2.Lxa1 Kb4 3.Ld4 Ka3 4.Lc5+ Kb2 5.Lb4 Ka1 6.Lc3#.

Excelsior V

A pumattikuningas Párosin tehtävä 120 on hyvin erikoinen, sillä siinä valkea korottuu kahdella sotilaalla D:ksi – ensimmäisellä ja viimeisellä siirrolla! Tehtävän korrektilisyyden tarkastaminen on ollut kohtalaisen vaivan takana, sillä tietokoneiden tuloon oli vielä muutama vuosi aikaa: 1.- c8D 2.Lc6 f4 3.Kb6 f5 4.Kc5 f6 5.Kd6 f7 6.Ke7 f8D#.

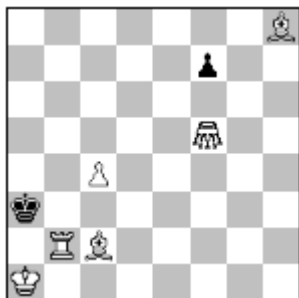
Seuraava pieni otos käsittelee pakkomattia. Sehän on itsematti sillä lisäehdolla, että sekä valkean että mustan on voidessaan tehtävä yhden siirron matti. Sekin

120) György Páros
1. palk. BTSB 1955

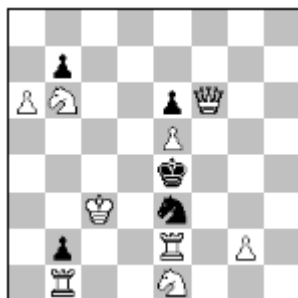
a#6 0.1.1... 3+6

121) Camil Seneca
1. palk. *Thèmes-64* 1956
(korjaus, 1957)

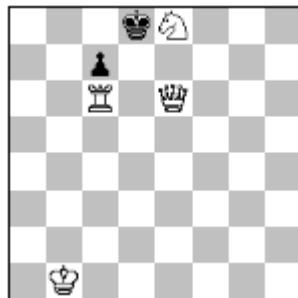
r#6 6+2

122) Camil Seneca
2. kum. *Thèmes-64* 1956

r#6 9+5

123) Camil Seneca
3. main. *Thèmes-64* 1956

r#6 4+2

mahdollistaa kiinnostavia excelsior-efektejä, kuten tehtävä 121: **1.c5!** (estää myöhemmin siirron Lc5#) f6 (viivytetty e.; 1.Hb1? f5! 2.c5 f4 ja valkealta puuttuu tempo) 2.Hb1 f5 3.Ld4 f4 4.Lg1 f3 5.Tb8! f2 6.Lh7! f1H#. Valkean kaksi viimeistä siirtoa selittyvät sillä, että se riistää omalta heinäsiirtoltaan hyyt pois: Hh7 tai Hb8. Vaatimus muuten suomen kielessäkin lyhennetään usein r#, sillä vaatimuksesta voi käyttää myös nimitystä ”refleksimatti”.

Tehtävässä 122 kummankin väriset excelsior-sotilaat korottuvat R:ksi, mutta päinvastaisista syistä: valkea varoo korottumasta upseeriksi, jonka olisi pakko tehdä matti, mustan on korottuessaan pakko tehdä matti ja se käy vain R-korotuksella: **1.g4!** (1.g3? ~ 2.Df4#) bxa6 2.g5 a5 3.g6 a4 4.g7 a3 5.g8R (5.Kd2? Kd4 6. ~) a2 6.Kd2 axb1R#.

Tehtävä 123 osoittaa edelleen, miten monipuolisesti pakkomattiehtoa voi soveltaa excelsior-teeman yhteyteen: 1.Tc2? c~ 2.Td2# **1.Tc5!** c6 2.Tc4 c5 3.Tc3 c4 4.Tc2 c3 5.Ta2 c2+ 6.Ka1 c1D#. Täpärällehän se menee: jos mustan ei olisi pakko tehdä kahta viimeistä siirtoa, valkean olisi pakko tehdä matti Ta8#.

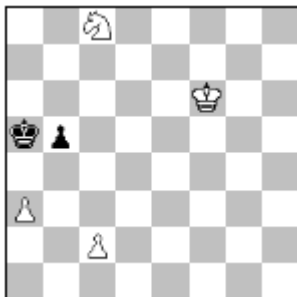
124) Tivadar Kardos
4272. *Arbejder-Skak* 8/1956

a#5

6+13

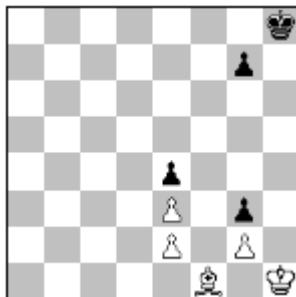
125) Stanko Milenković
2612. *Probleemblad* 5–6/1956

a#5*

4+2

126) Jenő Bán
2079. *Magyar Sakkélet*
2/1956

a#16

5+4

Seuraavassa tehtävässä, **124**, on pikkuriikkisen retro-analyysiä, sillä on pääteltävä, mikä on ollut valkean viimeinen siirto. Se ei ollut gxf4 eikä exf4, joten jäljelle jää vain 0.- f2-f4. Siispä: **1.gxf3** o.l. g4 2.Kd5 gxf5 3.Kc6 fxe6 4.Kb7 exd7 5.Ka8 dxc8D#.

Jugoslavalialaatiijan tehtävän **125** ratkaisu ja vaihdelmä poikkeavat selvästi toistaan: ***1.- a4** 2.Kb4 a5 3.Ka4 a6 4.Ka5 a7 5.Ka6 a8D#; 1.Ka6 c4 2.Kb7 c5 3.Kxc8 c6 4.Kd8 c7+ 5.Ke8 c8D#. Kumpikin puoli ratkaisusta on jo tuttua toisaalta. (Sääli tavallaan, että vsa3 ei voi olla a2:ssa kuvioasemassa; silloinhan kävisi ratkaisuna dualistisesti 1.Kb4 a4 2.Ka3 a5 3.Ka4 a6 4.Ka5 jne.)

Tehtävää **126** voi nimittää puolipitkäksi apumatiksi. Valkea tekee olkainmatin laudan keskellä sijaitsevasta kuninkaasta: **1.Kg8** Kg1...8.Kxe3 Kh1 9.Kf4 e3+ 10.Kg5 Ld3 11.exd3 e4 12.d2 e5 13.d1L e6 14.Lh5 e7 15.Kg4 e8D 16.g5 De4#

Tehtävässä **127** pääosassa on mT, joka ensin siirtyy pois shakkaamasta vK:ta, minkä jälkeen se voi palata tukkimaan omaa kuningastaan. Erikoinen apumatti: **1.Th8** axb3 2.Th7 b4 3.Re6 bxc5 4.Rd8 c6 5.Th8 c7 6.Tf8 cxd8D 7.Tf2 Dd1#.

Tehtävän **128** kaltaista vaatimusparia emme ole vielä nähneetkään: a-muodossa vaaditaan apumattia, b-muodossa apupattia. Tämä kaksospari sattuu olemaan ns. Argentiina-teemaa, mutta yleensä tehtäviä, jotka ratkeavat useammalla tavalla/vaatimuksella, nimitetään hybrideiksi: a) **1.Kg5** a4 2.Kf4 a5 3.Ke3 a6 4.Kd2 a7 5.Kc1 a8D 6.Kb1 Dh1#; b) 1.Kg5 a4...6.Kb1 Da3=. Ratkaisujen erona on vain valkean viimeinen siirto – niin, ja lopputulos!

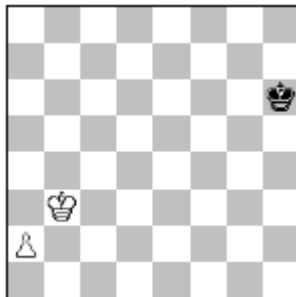
127) Gyula Bebesi
Magyar Sakkélet 11–12/1956

a#7

6+12

128) Tivadar Kardos
Budapesti Sakkhíradó 1957

a#6

b) a=6

2+1

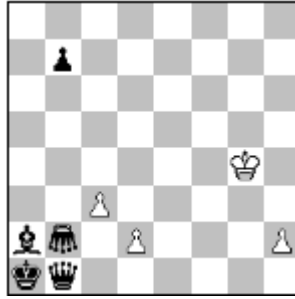
129) Fadil Abdurahmanović
2352v. *Magyar Sakkélet*
10/1957

a#7

3+8

130) Jean Oudot
305. *L'Echiquier France*
5/1957

a#5

4+5

131) Jean Oudot
186. *Thèmes-64* 4-6/1957

a#6

2+3

Tehtävän 129 laatijasta tultiin kuulemaan vielä: Abdurahmanovićkin aloitti uransa excelsiorilla, mutta siirtyi sittemmin laatimaan kaikenmittaisia apumatteja kaikenlaisin teemoin: **1.e1R** Lh8! 2.Rf3 gxf3 3.Kb4 f4 4.Kc5 f5 5.Kd6 fxe6 6.Ke7 exd7 7.Kf8 d8D#. Valkean ensimmäisen siirron voi varustaa huutomerkillä, vaikka apumattitehtävissä ei yleensä niitä käytetä. Siirron motiivi se, että se on valkean ainoa siirto, joka ei estä mK:ta pääsemästä f8:aan.

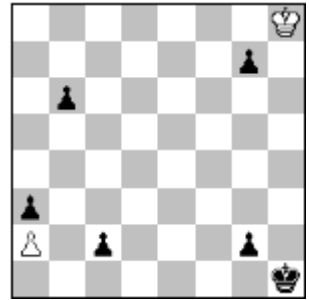
Tehtävän 130 alkuasemassa on musta heinäsiirrkka b2:ssa, joten ei liene kohtuuttoman vaikea arvata, miksi nappulaksi vsh2 korottuu. Se, että myös msb7 korottuu heinäsiirrkaksi, voi jo yllättääkin jonkun: **1.b5** h4 2.b4 h5 3.bxc3 h6 4.cxd2 h7 5.d1H h8H#! MKa1 on mattiasemassa, ja mustan voisi vapauttaa siitä vain linjakatko pitkällä halkaisijalla a1-h8, mutta sellaista ei ole!

Saman laatijan tehtävä 131 on taloudellisin aiturikoroitusennätys. Vastaava vanha ennätys vaati kaksi aituria ja yhden mustan korotusaiturin: **1.b5** c4 2.b4 c5 3.b3 c6 4.b2 c7 5.b1A c8A 6.Ah4 Af2#

Tehtävässä 132 vastaan tulee täyskorotus, jolta lupasin teidät säästää, mutta olisiko tässä perusteltu poikkeus: **1.c1R** Kxg7 2.Rb3 axb3 3.g1L b4 4.Lc5 bxc5 5.a2 cxb6 6.a1T b7 7.Ta3 b8D 8.Tg3+ Dxc3=. Ilmeisesti jonkinmoinen taloudellisuusennätys AUW-apupatissa.

Bebesin tehtävä 133 on taas odotetusti pitkä: **1.Kh7** Ke1 2.Kg8 Kd1 3.Kf8 Ke1 4.Ke8 Kd1 5.Kd7 Ke1 6.Kd6 Kd1 7.Ke5 Ke1 8.Kxf6 Kd1 9.Kxf5 Ke1 10.Kg4 Kd1 11.f5 Ke1 12.f4 Kd1 13.f3 exf3+ 14.Kg3 f4 15.Kf2 f5 16.Kf1 f6 17.Rge2 f7 18.g1T f8D+ 19.Df3 Dxf3#. Yllättäen excelsior-marssin tekeekin vse2, joka on alkuasemassa ”lukossa”, ja

132) Tivadar Kardos
3. palk. BTSB
Magyar Sakkélet 9/1957

a=8

2+6

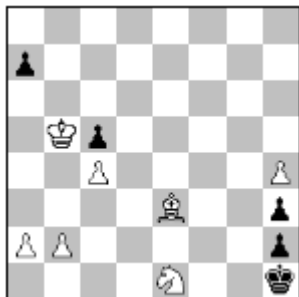
133) Guyla Bebesi
Budapesti Sakkhiradó
9.12.1957

a#19

6+14

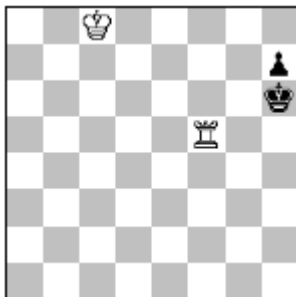
134) Zoltán Zilahi
10871. *The Fairy Chess*
Review 10/1957

a#5

7+5

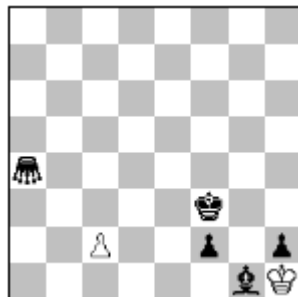
135) Fadil Abdurahmanović
feenschach 1958

sa#15

2+2

136) Tivadar Kardos
2. palk. *Arbejder-Skak* 1958

i#7*

pisinsirtoinen 2+5

melkein yhtä yllättäen se tekee korotuttuaan matin.

Tehtävässä 134 musta excelsior-sotilas tekee pelkkiä temposiirtoja – korotusta myöden: **1.a5** h5 2.a4 h6 3.a3 h7 4.axb2 h8D 5.b1R Da8#. Muunnos 100 dollarin teemasta.

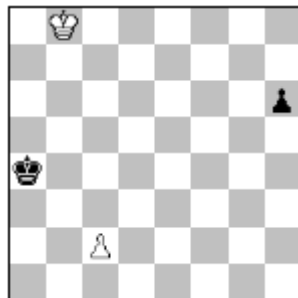
Abdurahmanovićin tehtävä 135 on äärimmäisen ta-
loudellinen esimerkki sarjasiirtoiselle ominaisesta manöö-
veristä, jossa yksi nappula antaa omalle kuninkaalle siir-
tomahdollisuuden katkaisemalla vihollisen nappulan lin-
jan: **1.Kg7** 2.h5...6.h1L...8.Lf7 9.Kf8 10.Ke7 11.Kd6 12.Kc6
13.Kb6 14.Ka7 15.Ka8 Ta5#. Joltininkin houkutus on 6...
h1D...8...Df7...15.Ka8 Ta5 16.Da7!

Tehtävässä 136 on tuttu heinäsiirran juoksutus. Tuo-
mari lienee palkinnut tehtävän vaihdelman ansiosta, joka
oli tässä yhteydessä uutta: *1.- Hd1# **1.c4!** Hd4 2.c5 Hb6
3.c6 Hd6 4.c7 Hb8 5.c8H Hd8 6.He8 Hf8 7.Hg8 Hh8#. Yk-
sinkertaisimpiakin ideoita voi aina parantaa!

Lopputehtävä 137 on sekin löytö: excelsior-kontekstis-
sa esiintyy tuttu Rétin idea: **1.Kc7!** (1.c4? Kb4 2.Kc7 Kc5!)
h5 2.c4 (2.Kd6? h4 3.c4 h3 4.c5 h2 5.c6 h1D 6.c7 Dh3) h4
(2.- Kb4 3.Kd6 h4 4.c5) 3.c5 h3 4.c6 h2 5.Kb8! h1D 6.c7.

Tehtävä 138 on yksi erikoisimpia excelsior-suorituksia.
Tehtävän vaatimus om kokonaisuudessaan ”Matti 5 siirtoa
(eli 10 puolisiirtoa) aikaisemmin; Proca-tyypin retraktori”.
Proca-retraktorissa siirtovuorossa oleva saa päättää,
lyökö hän ja mitä. Tässä tehtävässä musta ei saa takaisin
siirtäessään ottaa lyönnejä takaisin, sillä musta on soti-
laillaan jo lyönyt valkean puuttuvat nappulat: **1.f7xRe8L!**
Rd6-e8+ 2.g6xTf7 Tf8-f7+ 3.h5xDg6 De8-g6+ 4.g4xRh5
Rf4/Rg3-h5+ 5.g2-g4/Lf4-h6. Ja nyt, eteenpäin pelaten:
g2-g3/h2xg3#.

137) Adolf Herberg
187. *Schach-Echo* 20.5.1958

=

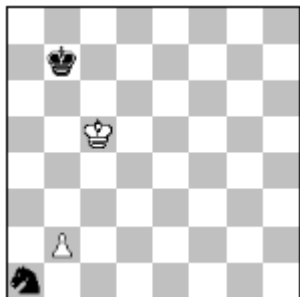
2+2

138) Bruno Sommer
Die Welt 7.4.1962

-5 & 1# Proca-retraktori 6+12

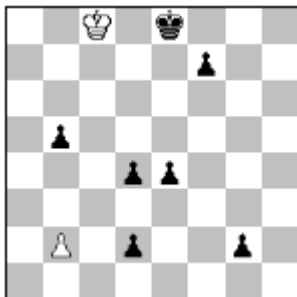
139) Matti Myllyniemi
998. *Diagramme und Figuren*
15.5.1965

a#5

2+2

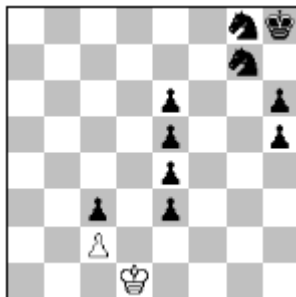
140) Matti Myllyniemi
7996 *feenschach* 10–11/1966

a#6

2+7

141) Osmo Kaila &
Matti Myllyniemi
9185, *Schach-Echo* 3/1977

a#9

2+10

Tämä katsaus kansainvälisiin excelsior-tehtäviin voisi ventyä vaikka kuinka pitkäksi, jos sen ulottaisi nykypäiviin asti. Jospa nyt heittäytyisimme tutkimaan suomalaisten antia tähän teemaan. Ehkä ei yllätä, että ainakin PDB:n mukaan ensimmäinen suomalainen excelsior-tehtävä on Matti Myllyniemen tehtävä **139**: **1.Rc2** b4 **2.Rd4** b5 **3.Rc6** b6 **4.Ra7** bxa7 **5.Ka6** a8D#. Ihannematti, joka ei tietenkään ollut uusi, vaikka mustan ratsun tarkka reitti vähentäkin edeltäjävaaraa.

Matin seuraavankaan tehtävän, **140**, saavutus – kolme D-korotusta – ei ole uusi, mutta rakenne lienee – ja sitä paitsi tehtävässä on viivästynyt valkea excelsior: **1.d1D** b3 **2.Dh5** b4 **3.Dc5+** bxc5 **4.g1D** c6 **5.Dg5** c7 **6.Dd8+** cxd8D#.

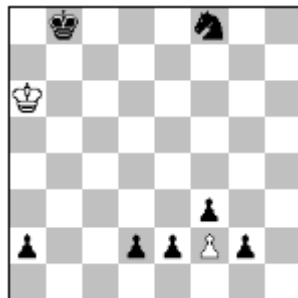
Myös Osmo Kailan kanssa laadittu tehtävä **141** oli tuttua mattikuvalaadintaa joistakin ratsu- ja aituritehtävistä: **1.e2+** Kc1 **2.e1R** Kb1 **3.Rd3** cxd3 **4.e3** d4 **5.e2** d5 **6.e1R** d6 **7.Rf3** d7 **8.Rg5** d8R **9.Rh7** Rf7#.

Toinen suurmestariimme aloitti excelsior-saagansa pari vuosikymmentä myöhemmin kuin MM, mutta saman verranhan heillä oli ikäeroakin. Lainaan Unton tehtävien (142–147) osalta Sir Jeremyn (Morse) ennätysopusta *Chess Problems. Task and Records* vuodelta 2016.

Tehtävässä **142** loppuasema ei ole uusi, mutta ennätysellistä on, että musta AUW+vD-korotus on saavutettu vain 2+7 nappulalla: **1.d1R** Kb6 **2.Re3** fxe3 **3.a1L** e4 **4.Lf6** e5 **5.g1T** exf6 **6.Tg7** fxf7 **7.e1D** gxf8D+ **8.De8** Dxf3 **9.Dc6+** Dxc6#.

Edellä on nähty normaaleja apumatteja kolmella kaksivärisellä D-korotuksella. Jos vaatimusta muutetaan sarjasiirtoiseksi itsepatiksi, tulokseksi saadaan peräti 6

142) Unto Heinonen
4. kum. *StrateGems* 2001

a=9

2+7

143) Unto Heinonen
F162, *Probleemblad* 1–2/2000

si=42

13+7

144) Unto Heinonen

1. palk. e.a. *Probleemblad* 1999

sa=43

6+14

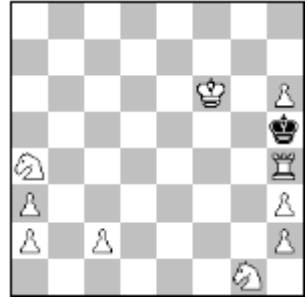
145) Unto Heinonen

1. palk. *StrateGems* 2001

sa=31

5+12

146) Unto Heinonen

v. *Ideal-Mate Review* 1995

i=30½

10+1

valkean D-korotusta, joista kaksi on puhdaita excelsioreita, kuten tehtävässä **143**:
1.f8D 2.Df4 3.Db8 4.f8D 9.Df3 10.fDa8
 15.f8D 16.fDf3 17.fDb7 18.e4 20.Tc7 21.Rc6
 23.e8D 24.De5 25.Dxb2 29.e8D 30.De3
 31.eDa7 36.e8D 37.De2 38.eDa6 40.Kb6
 41.Rb5 42.Dh8+ Kxh8=. Tässäkin, niin
 kuin aiemmissa sarjasiirtoisissa, on valkean tai mustan itsestäänselvät siirrot, eli siirtosarjat, jotka vain yksi nappula voi tehdä, jätetty pois, tai sitten ne on eroteltu lähörüudun mukaan.

Taas pieni huomautuksen tynkä: englannin- ja saksan- ja kai monen muunkin kielisessä tehtäväkirjallisuudessa sarjasiirtoinen merkitään S (tai ser-/Ser-), mutta meillä aina s. Myös päävaatimuksissa meillä suositaan pienaakkosia: i=itsematti, a=apumatti. r=pakkomatti jne. Sen sijaan symboleissa ei ole eroa: # matti, = patti, + shakki jne.

Tehtävä 143 on – kuten Morse kirjassaan toteaa – johdettu tehtävästä **144**, jossa on 6 mD-korotusta, joista kaksi excelsioria: **1.f1D** 3.Db1 8.f1D 9.Df6 10.Dfa1 15.f1D 16.Dff6 17.Dfb2 18.e5 20.Tc2 21. Rc3 23.e1D 24.De4 25.Db7 29.e1D 30.De6 31.Dea2 36.e1D 37.De7 38.Dexa3 39.Kb4 40.Tc5 41.Tc4 42.Kb3 43.Rb4 Txb7=. Kouluesimerkki uuden tehtävän luomisesta vanhan pohjalta. Tämä tehtävä on voinut vaikuttaa 143:n sijoitukseen.

Sarjasiirtoisissakin tehtävissä näyttää olevan kuusi korotusta sellainen saavutus, jonka yli on vaikea päästä. Tehtävässä **145** on mustan päämäärä apupatti, johon se tarvitsee juuri tuon kuusi tornia: **1.a1T** 2.Ta4 3.La3 4.Rb2 5.d1T 6.Td6 7.e5 11.exf1T 12.Tb1 13.f1T 14.Tf5 15.Tfa5 20.f1T 21.fTf5 22.Tfb5 27.f1T 28.Tff5 29.Tfc5 30.Tda6 31.b6 Txb1=. Kaksi excelsioria.

Tehtävää **146** ei heti mieltäisi excelsioriksi, sillä kyseessä näyttäisi olevan mK:n ajaminen f7:ään pattia tekemään, mutta tarvitaanhan siinä vsc2:n ohjaamista korotusruudulle: **1.- Kxh4** 2.h7 3.- 4.Rf3-g5 9.c8D 10.Dc1 11.Re6 12.Dg5+ Kxh3 13.Rf4+ Kh2 14.Dh4+ Kg1 15.Kg7 16.Dh2-g2-e2+ 19.Re6 20.Dd1+ 21.Rd8 22.Db1-b2-b3-b4-a5+ 27.Kh8 28.Da7-b7-c7 31.Df7+ Kxf7=

Viimeisenä esittelemämme Unton tehtävä, **147**, ei olekaan vähäisin: viisinkertainen excelsior, jonka täyskorotusta täydentää viides korotus toisen värisillä ruuduilla kulkevaksi lähetiksi! **1.-5.b8L** 7.Lxe3 8.Lg5 13.f8T 14.Tf4 15.Kf5 20.e8D 21.Dxa4 22.Db3 27.a8L 29.Lxh3 30.Lg4 35.h8R 36.Rg6 37.Dg3+ Rxg3#. Mallimatti lopuksi.

”Nuorimmat” suomalaislaatijat ovat askarrelleet excelsiorin parissa sen verran lähellä nykypäivää, etten pysty ihan varmaksi määrittelemään heidän esiintymiskojaan, mutta tehtävän **148** laatija voi aluk-

si olla hyvä arvaus: a) **1.Lh3** Kd7 2.Kg4 Kd6 3.Kh4 Ke5 4.De8+ Kf4 5.Dh5 g3#; b) **1.Le6** g4 2.Rf7 g5+ 3.Ke7 g6 4.Lf8 g7 5.De8 g8R#. Kuvionmuodossa vsg2 tekee lyhimmän siirtonsa, toisessa muodossa sitten excelsiorin. Viimeisellä siirrolla mD tukkii.

Mennään muutama vuosi eteenpäin, niin tehtävän **149** laatijasta tuli seuraava excelsior-perheen jäsen, tosin vielä saksalaislaatijan avustamana: **1.Kh6** 2.d4 3.d5 4.d6 5.d7 6.d8R 7.Rc6 8.Re7 9.Rxg8 [+mDd8] 11.Rc6 12.Rxd8 13.Rc6 14.Re7=. Tehtävän vaatimus ja ehdot kaivannevat hiukan avaamista. VK+ tarkoittaa tietysti sitä, että vK on kuvioasemassa shakissa, mikä on luvallista ja ennätystehtävissä aika

tavallistakin. Tehtävän vaatimus on sarjasiirtoinen patti 14 siirrossa. Mutta entäs tuo kirke (joka on monessa muussa kielessä Circe)? Tavallisessa kirke-tehtävässä nappula, joka lyödään, syntyy uudestaan alkuruudulle. Jos se on miehitetty, uudelleensyntymää ei tapahdu, ei myöskään silloin, kun nappula lyödään alkuruudullaan. Kirkestä on olemassa lukuisia variantteja, mutta tämä riittää tämän tehtävän ymmärtämiseen.

PDB mainitsee tehtävän sisällöksi vielä sen, että tehtävän tavoite on ”siirtolukuennätys”. Henryn tehtävästä on ota mitään pois, jos sanon, että satutehtävässä voi olla vaikka miten monta ehtoa ja vaatimusta, mutta tuskin kukaan pitää lukua siitä, mikä missäkin kategoriassa on siirtolukuennätys. Tehtävää pitää voida arvioida ihan siitä riippumattakin. Henryn ja Günterin tehtävässä vaatimus ja ehto vaikeuttavat tavoitteen saavuttamista, ennen muuta mD:n hengiltä saaminen on työlästä. Miten perustella se, että R-korotus on ainoa mahdollinen? Lisäksi tehtävässä on helposti ymmärrettävää huumoria vR:n poukkoillessa c6:n ja d8:n väliä vihdoin onnistuen listimään daamin.

Henryn **150** on pikkuienen löytö, sillä lopun mattiasemat – varsinkin ratsumatein – olivat tuttuja, ja excelsior-johdannot sopivat kokonaisuuteen täydellisesti: **1.Da5** e4 2.Ke2 e5 3.Kd3 e6 4.Kc4 e7 5.Kb5 e8R 6.Ka6 Rc7#; 1.Da4 e4 2.Ke2 e5 3.Kd3 e6 4.Kc4 e7 5.Kb5 e8D+ 6.Ka6 Dxa4#.

147) Unto Heinonen
F2963, *The Problemist* 5/2012

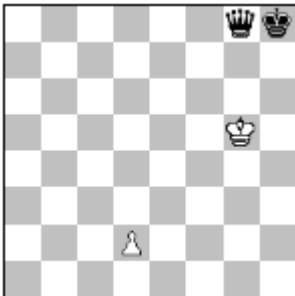
si#37 6+8

148) Hannu Sokka
Suomen Tehtäväniekat
10/1989

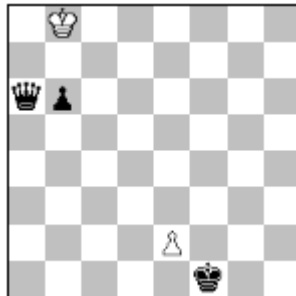
a#5 b) mKf5→f6 2+5

149) Günter Glass &
Henry Tanner
31. *Problemkiste* 71, 10/1990

s=14 vK+ kirke 2+2

150) Henry Tanner
2922. *Problemkiste* 80, 4/1992

a#6 2.1.1... 2+3

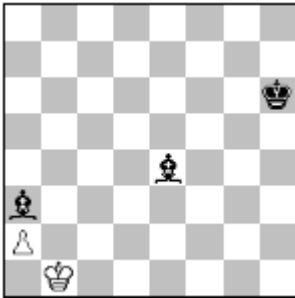
151) Henry Tanner
4. kum. *Sakkélet* 1998

a#7

2+5

152) Marko Ylijoki &
Henry Tanner
323. *Suomen Tehtäväniekat*
18.10.1999

a#7½

2+3

153) Juha Saukkola &
Henry Tanner
8562. *Thema Danicum* 104,
10/2001
om. Holger Helledie 50 v.

a#5

3+3

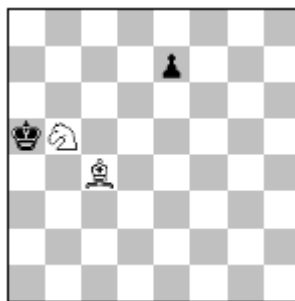
Tehtävässä **151** on täytynyt useamman palan loksah-
taa paikalleen, sillä excelsior-apumatilla ei helposti ni-
tetty laakereita enää 1900-luvun loppupuolella: **1.Rb8** a4
2.Lc6 a5 3.Lb7 a6 4.Rdc6 a7 5.Ld4 axb8R 6.La7 Ra6 7.Rb8
Rc7#. Valkean korottuva sotilas tyytyy R-korotukseen.
Kummannkin puolen upseerit seuraavat omia ja vihollisen
upseereja (seuranta- ja Umnov-teemoja). Lopussa tietysti
mallimatti.

Henry on kernaasti laatinut yhteistehtäviä, joista esi-
merkkinä tehtävä **152**: **1.- Ka1** 2.Lb4 a4 3.Kg5 a5 4.Kf4 a6
5.Ke3 a7 6.Kd2 a8D 7.Kc1 Dxe4 8.Ld2 Db1#. Samassa leh-
dessä ilmestyi myös samantapainen (ja -pituinen) tehtävä,
jonka mattikuva oli Ka1 Da2 – Ka3 Lb4.

Henryn yhteislaatujuuksista on ollut sekini ilo, että suo-
malainen excelsiorikerho on saanut uusia jäseniä, kuten
tehtävässä **153**: **1.Lb6** e4 2.Rd5 e5 3.Rf6 exf6+ 4.Kd8 f7
5.Lc7 f8D#. Konstailematon perus-excelsior, jonka vaati-
mus on varmaan yhteydessä omistuksen vuosipäivään.

Muitakin laadintapareja maastamme on aina löyty-
nyt, esimerkkinä vaasalaisduon tehtävä **154**. Kirke-ehtoa
ei tarvitse enää kerrata; tässä tehtävässä sen tarkoitus
on antaa valkealle vaihtoehtoja kriittisten pakoruutujen
tukkimiseen: a) **1.e5** Le2 2.e4 Lf3 3.exf3 [+Lf1] Lg2 4.fxg2
[+Lf1] Ra7 5.g1L Lb5 6.Lb6 Rc6# (mK ei voi lyödä b5:een,
koska silloin uudelleensyntynyt vLf1 heti shakkaisi!); b)
1.e6 Ld5 2.exd5[+Lf1] Lc4 3.dxc4[+Lf1] Lxc4[+sc7] 4.c6
Lb5 5.cxb5[+vLf1] Lxb5 [+msb7] 6.b6 Rc6#. Usein jom-
mankumman K:n puuttumisesta kuvioasemassa huomau-
tetaan kuvion alla, niin etteivät lukijat ja ratkaisijat epäi-
lisi painovirhettä. Tässä tehtävässä vK voitaisiin kenties

154) Timo Koistinen &
Mikael Grönroos
F0104 *StrateGems* 7–9/1999

a#6

b) vRb5→d4
kirke, ei vK

2+2

155) Mikael Grönroos
3. kum. *The Problemist* 1997

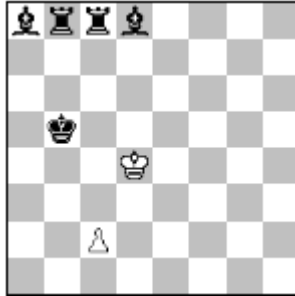

a#5½

3+7

b) msh7→c5

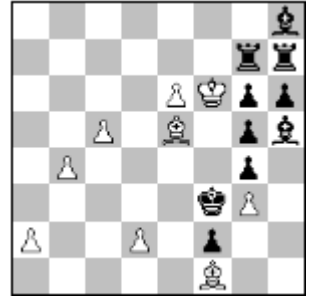
156) Timo Koistinen
Problemkiste 94, 1994

a#5

2+5

157) Terho Marlo
Suomen Tehtäväniekat
5/2010
omist. Jorma Paavilainen 50 v.

i#6

9+10

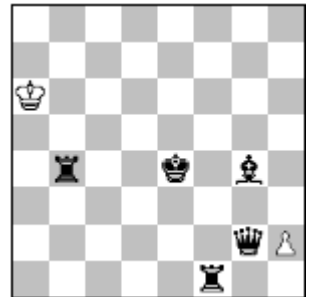
sijoittaa useaan eri ruutuun, mutta silloin tehtävä ei enää olisi nelinappulainen...

Mikaelin oma kaksostehtävä **155** sai korkean sijoituksen arvostetussa kilpailussa, joten kannattaa tätä tehtävää liikkemmin: a) **1.- Kxb7** 2.h5 Kxc6 3.h4 Kxd5 4.h3 Kxe4 5.hxg2 Kxf3 6.g1 Kg3#; b) **1.- gxf3** 2.Kg2 fxe4 3.Kf3 exd5 4.Ke4 dxc6 5.Kd5 cxb7 6.Kc6 b8D#. Erikoinen ja onnistunut excelsior. Aika yllättävää, että teemasta löytyi vielä näinkin tuoreen tuntuista, aiemmin julkaisematonta aineistoa vain parikymmentä vuotta sitten!

Mikaelin aisapari Mustasaaresta oli aloittanut omat excelsior-tutkimuksensa tehtävällä **156**, ja mikäs muu siellä odottaakaan kuin Loydin urkupillit, mutta tällä kertaa ne soittavat aivan apumattimaista säveltä: **1.Ka6** c4 2.Tb5 c5 3.Lb6 cxb6 4.Tc6 b7 5.Tcb6 bxa8D#. Metka kombinaatio!

Terho Marlon **157** on aivan uusimpia suomalais-excelsioreja. Se alkaa tyylikkäällä viivästyneellä alkusiirrolla, sillä nopeampi aloitus päästäisi mK:n karkuun siirrolla 5.- Kb7!: **1.a3!** Ke4 2.a4 Kd5 3.a5 Kc6 4.a6 Kd5 5.a7 Kc6,Ke4 6.a8L+ Tg7#. Suurkorotus taas turmelisi koko itsematin (6.a8D+? Tb7+ 7.Dxa8). PDB:ssä tehtävän sisältö saa myös luonnehdinnan ”Alleinunterhalter”.

158) Kari Valtonen
2951, *Suomen Tehtäväniekat*
1/2006

a#5½

2+5

Ymmärrän kyllä, mitä tämän yhdyssanan molemmat osat ovat suomeksi, mutta olisiko joku niin fiksu, että tietäisi tälle tehtävähakkitermille vakiintuneen suomenkielisen vastineen?

Lopuksi kaappaa puheenvuoron nöyrin palvelijanne, jonka perustehtävä **158** vaikuttaa juuri tätä artikkelia varten laaditulta, mutta ei sitä ole. Valkean minimaalilin ja miniatyyrin lisäksi saanen kiinnittää huomionne ennakolta katkovaan (mustan) alkusiirtoon (2.Tf6+?) ja pariin katkonvälttöön ruuduilla f5 ja e4 (3.Kf5? ja 5.De4?): **1.- h4** 2.Le6 h5 3.Tf6 h6 4.Kf5 h7 5.Tf4 h8D 6.De4 Dh5#.

Ellen ole jo aiemmin asiaa maininnut, niin nyt viimeistään siihen puutun: ennen vuotta 1968 tämmöiset valkea-alkuiset apumatit saivat sanalliset luonnehdinnat. Nykyään ehtokenttä jätetään sanallisesti vapaaksi ja valkea-alkuisuus ilmaistaan puolisiirtoina, esim. tämä a#5½ (tai a#5,5 tai a#6 0.1.1...).

Tämä on varmaan 158 tehtävää sisältävänä tekstinä pisin artikkeli, jonka olen *Tehtäväniekka*-lehdessä ja sen edeltäjässä *Suomen Tehtäväniekoissa* julkaissut. En rehellisesti sanoen arvannut, että excelsior on historian saatossa saanut tämmöisen suosion – ja vieläpä kautta koko tehtävälajikentän, mitä konventionaalisimmista loputehtävistä mitä eksentrisimpiin satushakin muotoihin ja aina retroanalyysiin asti. Tuntuu aika turhalta ennustaa, että tämä kultasuoni olisi jo ehtymässä yhtä vähän kuin ihmisen mielikuvitus olisi tullut loppuunsa. Kuten jotkin suomalaissaavutuksetkin osoittavat/vihjaavat, niin kultahippuja on vielä löydettävissä, kun vain jaksaa etsiä ja vaskooliinsa kerätä.

Kari Valtonen
Tampere 2020

E-lähteet:

- PDB (die Schwalbe)
- WinChloe
- Yacpdb (Turevski)

Painetut lähteet:

- Breuer, Josef: *Beispiele zur Ideengeschichte des Schachproblems*. Die Schwalbe: Düsseldorf 1982.
- Morse, Jeremy: *Chess Problems. Task and Records*. Matador: London 2016. 3rd Edition.
- Velimirović, Milan & Valtonen, Kari: *Encyclopedia of Chess Problems. Themes and Terms*. Chess Informant: Beograd 2012.
- White, Alain C.: *Sam Loyd and his Chess Problems*.

Toimituksen huomautuksia

Tehtävässä **122** valkea ei g-sotilaan siirroilla pyri muuhun kuin voittamaan aikaa eli häviämään tempoja. Teoriassa valkealla näyttäisi olevan monia tempomahdollisuuksia, mutta käytännössä pakkomattiehto tai mK:lle tullut pakoruutu estävät ne (n.Rc2? n+1.Txe3#; n.Rd3? n+1. Rc5,Rf2# jne.).

Tehtävän **130** alkuasemassa on – ainakin PDB-tietokannan mukaan (P1197937) – a2:ssa mL, vaikka sotilaskin riittäisi.

Tehtävässä **140** mse4 estää seuraavan sivuratkaisutyypin: l.g1T b4 2.Tg5 Kb8 3.Tc5 bxc5 4.d1T c6 5.Te1 c7 6.Te7 c8D#.

Tehtävää **143** (UH) ei mainita *Prob-leembladin* vuoden 2000 satutuomiossa (*Pb* 4–6/2009), ilmeisesti siitä Karin mainitsemasta syystä, että se on melko samanlainen kuin edellisenä vuonna (1999) ilmestynyt – ja Fide-albumiinkin valittu – 144.

Tehtävään **152** (MY&HT) voi lisätä sen, että tämä ja monet muut vastaavat yksinkertaiset a#-tehtävät julkaistiin tuolloin osana viisinappulaisten apumattien pituusennätysprojektia. Jokaiselle materiaaliyhdistelmälle pyrittiin löytämään maksimipituus. Lähinnä tämän takia monen tehtävän kuvioasemassa jompikumpi kuningas on shakissa.

Tehtävään **153** (JS&HT) voi huomauttaa, että laatijat tavoittelivat sitä näennäistä paradoksia, että lähempänä korotusruutua oleva vse6 ei ole se, joka korottuu. Jos tietää tehtävän esittävän excelsioria, niin silloin tämä paradoksi katoaa kokonaan a#5:ssä.

Tehtävällat

ST:n tehtävällat jatkuvat tavalliseen tapaan Helsingin Shakkiareenalla Hiomotie 10 joka toinen keskiviikko parittomilla viikoilla klo 18.30 alkaen.

ENSIPAINOKSET – ORIGINALS

Tällä palstalla julkaistavat ensipainokset ottavat osaa lehden vuosikilpailuihin. Laatioita pyydetään lähettämään tehtäviään osastojen toimittajille: mattitehtävät Kari Valtoselle, lopputehtävät Vladislav Tarasjukille, apumattit Harry Fougiaxisille, ja itsematit sekä satushakki- ja retrotehtävät Johan Beijelle. Tehtäviin liittyvät kommentit Janne Syväniemelle (janne.syvaniemi@kolumbus.fi).

Suurissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Apumateissa vaihdelma ilmaistaan asteriskilla, esim. a#2*.

Originals published in this section are eligible for the informal tournaments of the magazine. Composers are requested to send their original compositions to the editors: direct mates to Kari Valtonen; studies to Vladislav Tarasiuk; helpmates to Harry Fougiaxis, and selfmates, fairies and retros to Johan Beije. All comments related to the problems should be sent to Janne Syväniemi (janne.syvaniemi@kolumbus.fi).

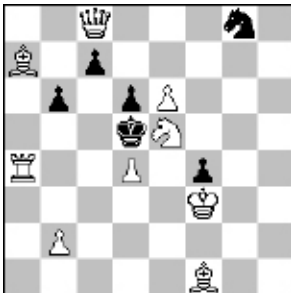
*In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under the diagram means a thematic try, while **e** means setplay. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (=help-mate in two with setplay).*

Piece abbreviations are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight.

MATTITEHTÄVÄT – DIRECT MATES

Kari Valtonen, Simolankatu 4 C 78, FI-33270 Tampere, Finland (karivaltonen83@gmail.com)
 Tuomarit – Judges: 2# 2022–2023: **Paz Einat**, 3# 2022–2023: **NN**, n# 2022–2023: **Jörg Kuhlmann**

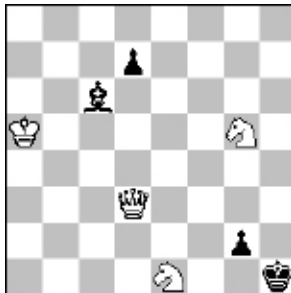
5348. Ismo Tompuri
Hamina

2#

9+6

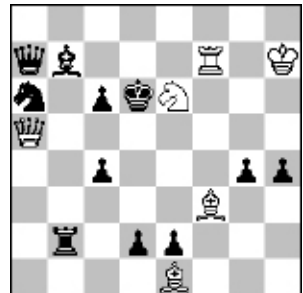
5349. Kari Valtonen
Tampere

3#

4+4

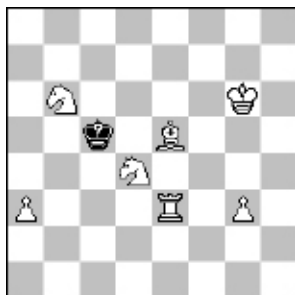
5350. Leonid Makaronez
ISR

3#

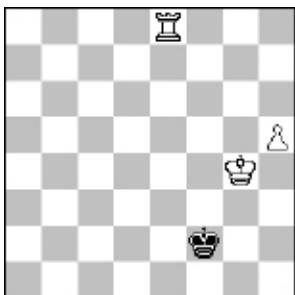
6+11

**5351. Andrzej Szypulski
& Bogusz Piliczewski**
POL

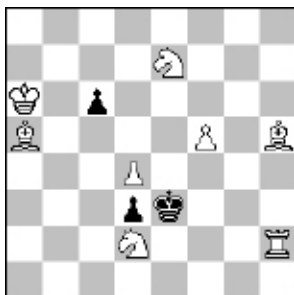
4# 7+1

5354. Paavo Tikka
Helsinki

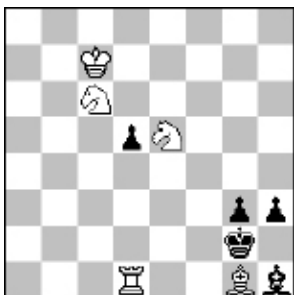
5# 3+1

5352. Petrašin Petrašinović
SRB

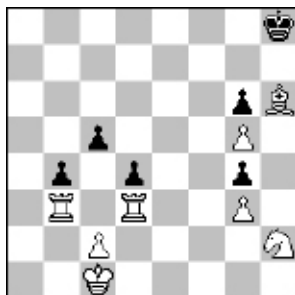
4# 8+3

5355. Steven B. Dowd
USA

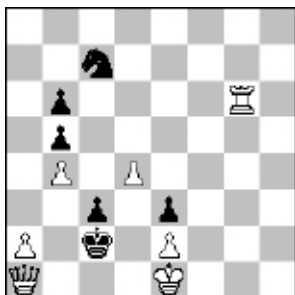
5# 5+5

5353. Volodymyr Samilo
UKR

4# 8+6

5356. Ralf Krätschmer
GER

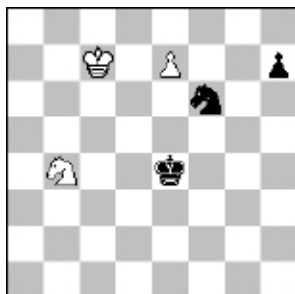

5# 7+6

LOPPUTEHTÄVÄT – STUDIES

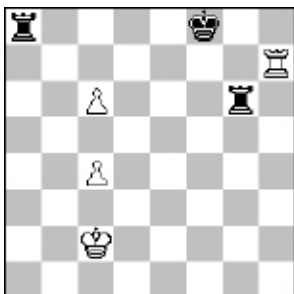
Vladislav Tarasjuk (tnchessendgamestudies@gmail.com & vladchess@ukr.net) Tuomari –
Judge: 2022: Vladislav Tarasjuk

5357. Peter Krug
AUT

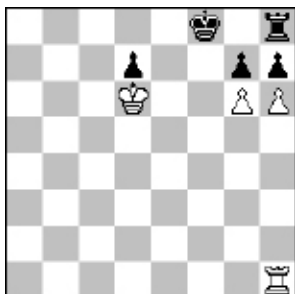
voitto (+) 3+3

5358. Johanan Afek
ISR

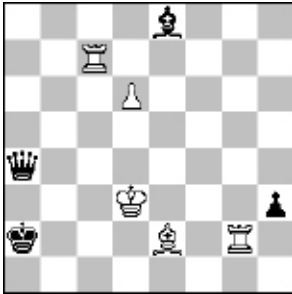
tasapeli (=) 4+3

5359. David Gurgenzidze
GEO

voitto (+) 4+5

5360. Jan Sprenger
GER/ITA

tasapeli (=)

5+4

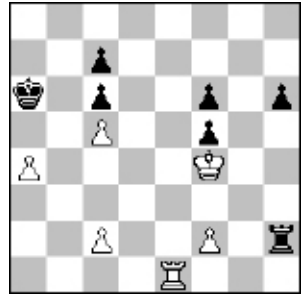
5361. Amatzia Avni & Martin Minski
ISR/GER

voitto (+)

7+8

5362. Ilham Aliev
AZE

voitto (+)

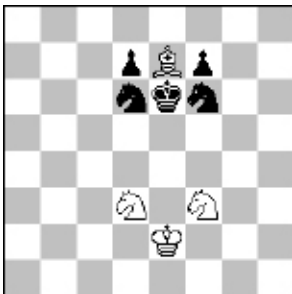
6+7

APUMATIT – HELPMATES

Harry Fougiaxis, Delvinou 4 GR-11363 Athens, Greece (loyaldragon@gmail.com)

Tuomarit – Judges: a#2/a#3 2021-22: **Stephen J.G. Taylor**, a#n 2021-22: **Jakob Leck**

5363. Christer Jonsson & Vidadi Zamanov
SWE/AZE

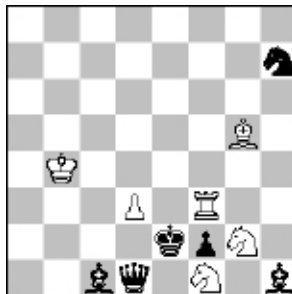
a#2

2.1.1.1

4+5

5366. Christer Jonsson
SWE

5364. Jorge M. Kapros & Christer Jonsson
ARG/SWE

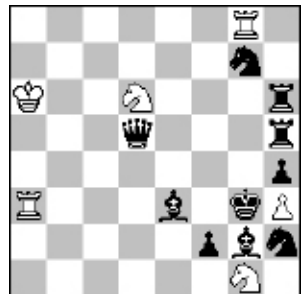
a#2

2.1.1.1

6+6

5367. Niels Danstrup
DEN

5365. Fadil Abdurahmanović & Marko Klasinc
BIH/SLO

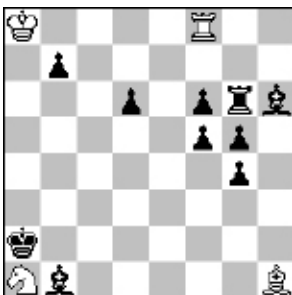

a#2

2.1.1.1

6+10

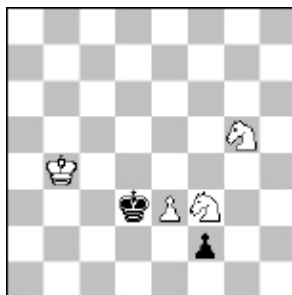
5368. Jorma Paavilainen
Espoo

a#3

2.1.1...

4+10

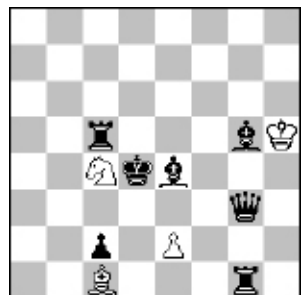

a#3

b) Kd3→d5

4+2

c) & Kb4→f5 d) & e3→e2

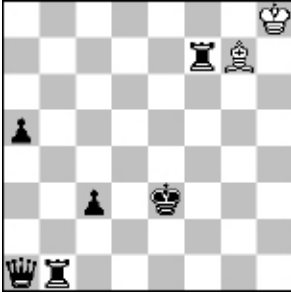
a#3

b) Dg3→e5

4+7

c) -Dg3

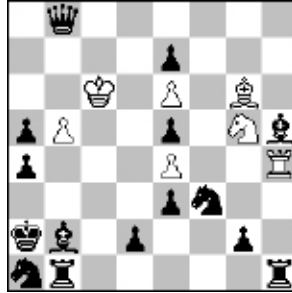
5369. Sven Trommler &
Michael Barth
GER

a#6

2+6

[A] Mikola Kolesnik
7. FIDE World Cup 2019
1. Prize

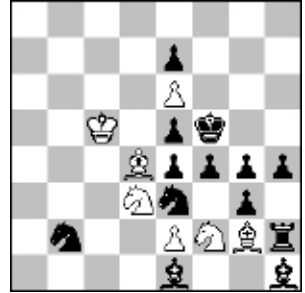

a#3½

3.1.1...

7+15

[B] Mikola Kolesnik
8. FIDE World Cup 2020
1. Prize

a#3

3.1.1...

7+13

ITSEMATIT – SELFMATES

Johan Beije, Novemberstraat 61; 1335 EZ Almere, Nederland (johan.beije@outlook.com)
Tuomari – Judge: 2022–2023: Steven B. Dowd

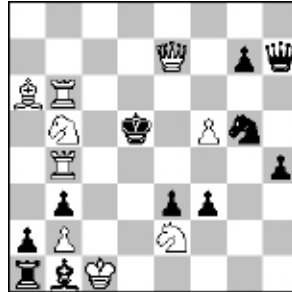
5370. Gennadi Kozjura
UKR

i#4

10+6

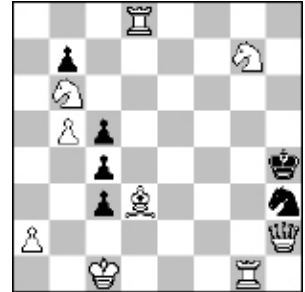
5371. Jorma Paavilainen
Espoo

i#4

9+11

5372. Gennadi Kozjura
UKR

i#7

2 ratkaisua

9+6

Syyspäivät 2022

Yhdistyksemme kaunis tapa kokoontua syys- ja kevätpäiville jatkuu lokakuun toiseksi viimeisenä viikonloppuna. Paikka on tutusti Kokemäellä Anttilan tila, aika siis 22.-23.10.2022. Ohjelma alkaa lauantaina klo 12 ja päättyy sunnuntaina noin klo 16.

Tiedossa on ratkaisemista, pikalaadintaa, esitelmiä ja keskusteluja. Tarkempi ohjelma lähetetään ilmoittautuneille. Täysihoito maksaa noin 75 EUR ja sisältää ma-

joituksen, saunan, ruokailut ja kahvit. Yhteiskuljetuksiin on mahdollisuus ainakin pääkaupunkiseudulta ja ehkä Pirkanmaan suunnalta.

Ilmoittautumiset viimeistään maanantaina 17.10.2022 yhdistyksen sihteeri Kari Karhuselle: puh. 050 4641068, kari.karhunen1@gmail.com

Tervetuloa!

SATUSHAKKI JA RETROT – FAIRIES AND RETROS

Johan Beije, Novemberstraat 61; 1335 EZ Almere, Nederland (johan.beije@outlook.com)
Tuomari – Judge: 2022–2023: Eddy van Beers

Before I start writing about this column I have to mention that 5347. L'uboš Kekely is not a pseri=36 but a seri=36. Saying that let's see what we have this time. We first start with Vincent, he surprises us with a long not seen Imitator. Note that in a) and b) of 5373 as well as b) of 5374 White begins and Black is mating White! Where I normally try to publish max 3 originals per composer, I have to make an exception this time and coming issue 4! Sébastien is so productive that you will see 6 originals from his hand. The first one is a helpmate. The other 5 are a project with 3 excelsior-promotions. So you can try this. The same content for the one from Roméo. Torsten is pushing both White and Black to the max! Michael shows a mixed AUW in his first contribution, try to find it! Daniel let the black pawn do all the hard work. We end this column with several seriemovers in different varieties. Pascale and L'uboš starts this serie followed by the above mentioned serie from Sébastien and Roméo. Have fun!

Satuehdot

AntiKirke: Lyönnin jälkeen lyövän nappulan (mukaan lukien K) pitää välittömästi siirtyä omalle alkuruudulleen (jos vapaana, muutoin lyönti on laiton). T,L & R menevät samanväriselle alkuruudulle kuin lyöntiruutu. Sotilaat pysyvät samalla pystyrivillä. Sotilaan lyödessä korotusruudulleen, se korottuu ennen uudelleen syntymistään. Lyönnit nappuloiden perusrudulle ovat kiellettyjä; satunappulat menevät pystyrivin korotusruudulle.

Kirke: Lyödyt nappulat (eivät K:t) syntyvät uudelleen ruudulle, jolla vastaava nappula

Ennen kuin alan kirjoittamaan tästä palstasta, minun täytyy mainita, että 5347. L'uboš Kekely ei ole pseri=36 vaan si=36. Sen sanottua katsotaan, mitä meillä on tällä kertaa. Aloitamme ensiksi Vincentillä, hän yllättää meidät pitkään näkemättä olleella imitaatorilla. Huomaa, että 5373:n muodoissa a ja b ja 5374:n b-muodossa valkea alkaa ja musta matittaa valkean! Kun normaalisti yritän julkaista korkeintaan kolme ensipainosta laatijaa kohti, minun täytyy tehdä poikkeus tässä ja tulevassa numerossa! Sébastien on niin tuottelias, että näette häneltä kuusi ensipainosta. Ensimmäinen on apumatti. Muut viisi ovat projekti kolmella excelsior-korotuksilla. Voit yrittää tätä. Roméon tehtävässä on sama sisältö. Torsten ajaa sekä valkean että mustan maksimiin! Michael näyttää ensimmäisessä tehtävässään sekavärisen täyskorotuksen, yritä löytää se! Daniel antaa mustan sotilaan tehdä kaiken kovan työn. Päätämme palstan useilla eri tyyppisillä sarjasiirtoisilla. Pascale ja L'uboš aloittavat tämän sarjan, jonka jälkeen yllä mainitut Sébastienilta ja Roméolta. Pidä hauskaa!

sijaitsi pelin alkuasemassa; upseerien lyöntiruudun väri määrää niiden syntymäruudun värin; sotilaat syntyvät lyöntilinjan 2. (valkeat) tai 7. (mustat) ruutuun. Jos lyöntiruutu on miehitetty, lyönti on normaali.

Max: Musta tekee geometrisesti pisimmän siirtonsa. (Valkean siirron pituutta ei ole rajoitettu).

pser - parry sarjasiirtoinen: eroaa normaalista sarjasiirtoisesta aina viimeiseen siirtoon asti seuraavasti:

- sarjasiirtoja tekevä osapuoli voi shakata siirtosarjan aikana
- kun shakki on laudalla, on uhatun osa-

puolen välittömästi torjuttava uhka

- parry-siirto voi olla apupeliä tai puolustava riippuen vaatimuksesta
- heti kun shakki on torjuttu, jatkuu sarjasiirtojen sarja

vMax: Valkea tekee geometrisesti pisimmän siirtonsa. (Mustan siirron pituutta ei ole rajoitettu.)

Volage: Nappula, joka vaihtaa väriään ensimmäistä kertaa, tekee siirron joka vaihtaa ruutujen väriä. Sen jälkeen siitä tulee ortodoksinappula. Tämä sääntö ei päde kuninkaisiin.

Fairy Conditions

AntiCirce: After a capture the captured piece (K's included) must immediately be removed to its game array square (necessarily vacant, else the capture is illegal). R, B & S go to the square of the same color as the capture; Ps stay on the file of capture. A pawn capturing on its promotion rank promotes before it is reborn. The captures on the rebirth square are forbidden; fairy pieces go to the promotion square of the file of capture.

Circe: Captured units (not K's) reappear on their game-array squares, of the same color (pieces), or on the file of capture (pawns). If the rebirth square is occupied the capture is normal.

Max: Black makes geometrically his longest move. (White's moves are free.)

pser (Parry series-mover): differs from standard series -- prior to the last move -- as follows:

- the series-side may give check during the series
- when checked, the idle-side must immediately "parry" the threat
- a parry-move may be helpful or defensive, depending on the stipulation
- after a check-and-parry, the series-side
- continues the series

vMax: White makes geometrically his longest move.

Volage: A piece that changes its color the first time it makes a move that changes the color of the squares. Afterwards it becomes orthodox. The rule does not apply to Kings.

Tadashi Wakashima 70 JT

Japanilaisen satutehtävien asiantuntijan juhlakilpailussa on kaksi ryhmää:

- Kahden tai kolmen siirron mattitehtävät
 - Kahden tai kolmen siirron apumatit
- Kaksosmuodot ja useat ratkaisut ovat sallittuja, nolla-asema ei.

Teemavaatimusta ei ole, mutta tehtäväsä pitää olla vähintään yksi satuelementti. Satunappulat ja -ehdot ovat sallittuja, mutta normaalia poikkeavia lautoja ei hyväksytä. Tuomarit ovat romanialaiset Vlaicu Crișan ja Eric Huber. Tehtävät pyydetään PDF-muodossa ja viimeistään 31.10.2022 luottamusmies Hiroaki Maeshimalle: antillas106@gmail.com

Tuomio julkaistaan verkossa.

Günter Büsing 75 JT

Saksalaislehdet *Die Schwalbe* ja *feenschach* julistavat Günter Büsingin juhlakilpailun. Vähintään kolmisiirtainen apumatti, joka on ns. tulevaisuuden apumatti: vähintään kaksi ratkaisuparia, jotka esittävät eri teemaa tai teemoja. Kaksi ryhmää, oikeat oppiset ja satutehtävät. Esimerkkitehtäviä löytyy sivulta <https://www.dieschwalbe.de/kompositionsturniere.htm>.

Tehtävät viimeistään 31.3.2023 luottamusmies Thomas Brandille: t.brand@gmx.net

Tuomarit ovat Hans Gruber & Ulrich Ring, palkintojen yhteissumma 300 EUR.

	Satunappula	Lyh.	Selitys	Fairy piece	Abbr.	Explanation
	heinäsirkka	H	Liikkuu daamin linjoja pitkin ja hyppää toisen nappulan (mustan tai valkoisen) yli laskeutuen välittömästi nappulan taakse. Löynti voi tapahtua saavuttaessa. Ei vaikutusta ylihyppätyyn nappulaan.	<i>Grasshopper</i>	<i>G</i>	<i>Moves along Q-lines over another unit of either color to the square immediately beyond that unit. A capture may be made on arrival, but the hurdle is not affected</i>
	kulkusirkka	KS	Nappula, joka siirtyy vain lyödäkseen. Se hyppää yli pukkinappulan kuten heinäsirkkakin ja laskeutuu välittömästi pukkinappulan takana olevalle ruudulle. Tämän ruudun on oltava tyhjä, sillä kulkusirkka lyö pukkinappulansa.	<i>Locust</i>	<i>LO</i>	<i>A piece which moves only to capture. It lands on the same squares as a grasshopper, but the arrival square must be empty, because the locust captures its hurdle.</i>
	heinäsirkka-2	H2	Liikkuu daamin linjoja pitkin ja hyppää toisen nappulan yli laskeutuen toiselle ruudulle nappulan taakse. Löynti voi tapahtua saavuttaessa. Ei vaikutusta ylihyppätyyn nappulaan. Ylihyppätyn ruudun ja laskeutumisruudun välisen ruudun tulee olla tyhjä.	<i>Grasshopper-2</i>	<i>G2</i>	<i>Grasshopper-2 moves on the queen's lines over an occupied square (hurdle); the destination square is the second square after the hurdle. If there is a man of opposing color, it gets captured. The square between hurdle and arrival square must be empty.</i>

	Satunappula	Lyh.	Selitys	Fairy piece	Abbr.	Explanation
	imitaattori	I	Väritön nappula, ei voi lyödä, siirto riippuu muiden nappuloiden siirroista. Sen siirto on samankaltainen muiden nappuloiden kanssa, yhtäpitkä ja samansuuntainen. Mikäli imitaattori ei voi tehdä samanpituisia ja -suuntaista siirtoa, on siirto laitton, tämä pätee myös shakkeihin. Imitaattoria ei voi myöskään siirtää laudan ulkopuolelle.	<i>Imitator</i>	<i>I</i>	Colorless piece; cannot capture; moves only in dependence of other pieces – its move being simultaneous to every piece's move, parallel and of same length hand direction. If a line piece's move is imitated, the imitator's path MUST NOT be blocked. Neither can the imitator be moved outside the board. If complete imitation is not possible, the respective move is illegal. This is even true for checks.
	seeprakiittäjä	SK	seepra (2,3) joka on linjanappula aiturin (1,2) tavoin	<i>Zebrarider</i>	<i>ZR</i>	A Rider along a straight line on squares lying a Zebra's-move(2,3) away from each other.
	kirahvi	KI	on 1,4-juoksija; esim. b1-a5, b1-c5 tai b1-f2	<i>Giraffe</i>	<i>GI</i>	<i>is a (1,4) Leaper.</i>

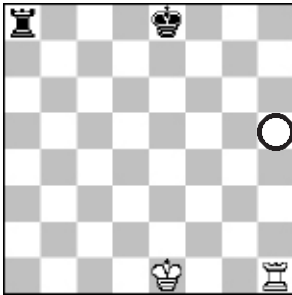
Martin Minski & Steffen Nielsen 100 JT

Lopputehtävien laatijat saksalainen Martin Minski ja tanskalainen Steffen Slumstrup Nielsen ovat yhteisiältään 100 vuotta ja julistavat laatijoiden rauhanomaista yhteistyötä korostavan laadintakilpailun. Tehtävien on oltava yhteistehtäviä, teemavaatimusta ei ole.

Tehtävät viimeistään 31.12.2022 pgn-muodossa luottamusmies Bjørn Enemarkille: bjorn.enemark@get2net.dk

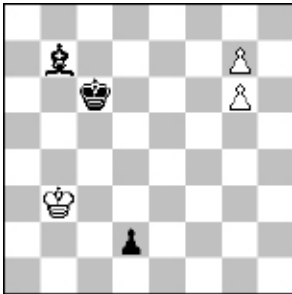
Juhlijat tuomitsevat ja tuomio julkaistaan ennen huhtikuuta 2023. Rahapalkinnot kolmelle parhaalle: 150 – 100 – 50 EUR.

5373. Vincent Reynaerts
BEL

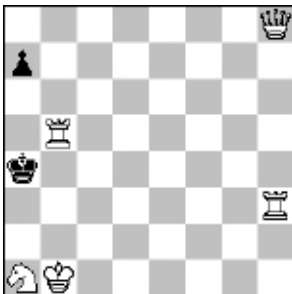
a#3 imitaattori/*Imitator* h5
b) Ih5→f2 2+2+1
a & b: v. alkaa, m. matittaa
c) Ih5→d1 1.2.1.1...

5376. Torsten Linß
GER
Om. Neal Turner

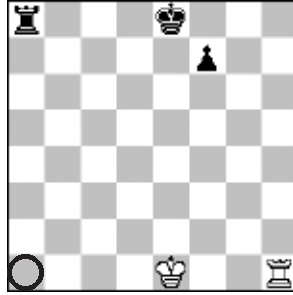
a#10 duplex 3+3
Max vMax

5379. Daniel Novomeský
SVK

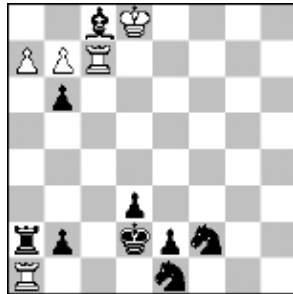
ai#6 5+2

5374. Vincent Reynaerts
BEL

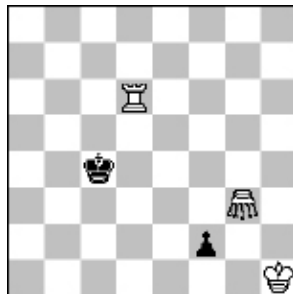
a#3 imit./*Imitator* 2+3+1
b) Ia1→a2; valkea alkaa, musta matittaa
c) Ia1→d1; duplex

5377. Michael Barth
GER

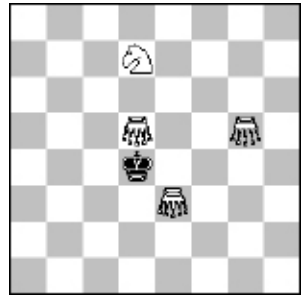
ai#2½ b) mLf2 5+9
antikirke/*AntiCirce*

5380. Niels Danstrup
DEN

sa#11 b) g3→e3 3+2
heinäsirkka/*Grasshopper* g3

5375. Sébastien Luce
FRA

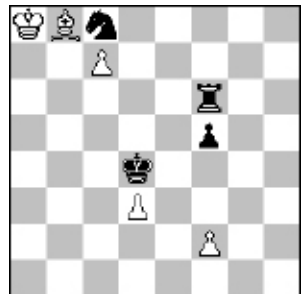
a#5½ b) alkusiirron jälkeen 4+1
heinäsirkka/*Grasshopper*
d5, e3, g5

5378. Michael Barth
GER

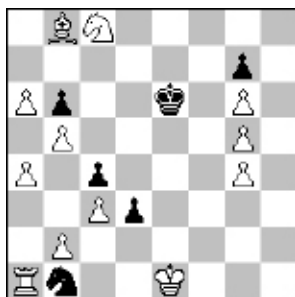
ai#3 b) c4→d5 6+9

5381. Pascale Piet
FRA

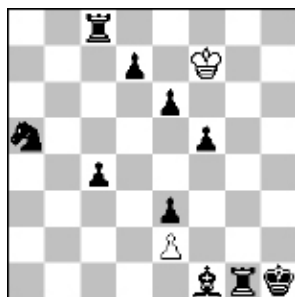
psr-i#9 5+4

5382. Pascale Piet &
L'uboš Kekely
FRA/SVK

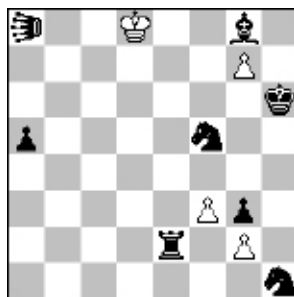
psér-i#11 12+6

5383. L'uboš Kekely
SVK

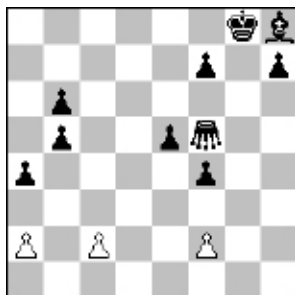
s=22 Volage 2+10

5384. L'uboš Kekely
SVK

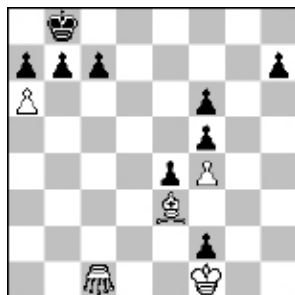
si#25 4+8
heinäsirkka-2/Grasshopper-2a8

5385. Sébastien Luce
FRA

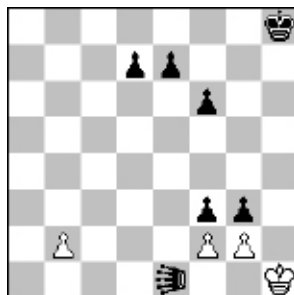
s=21 3+10
heinäsirkka/Grasshopper f5

5386. Sébastien Luce
FRA

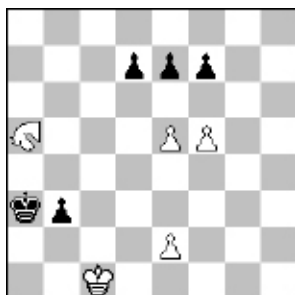
sa#19 5+9
heinäsirkka/Grasshopper e1

5387. Sébastien Luce
FRA

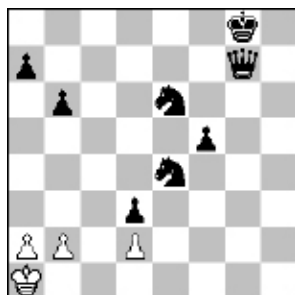
s==18 4+7
kulkusirkka/Locust e1

5388. Sébastien Luce
FRA

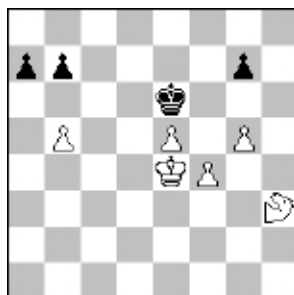
sa#20 5+5
kirahvi/Giraffe a5

5389. Sébastien Luce
FRA
Om. Bernd Schwarzkopf

s=22 kirke/Circe 4+8

5390. Roméo Bédoni
FRA

sa#20 6+4
seeprakiitjä/Zebrarider h3

ENSIPAINOSTEN RATKAISUT – SOLUTIONS TO ORIGINALS

5348. Tompuri 1.Lg2? (2.Kxf4#) dxe5 2.Dd7#, 1.- Rf6!; 1.Lb5? (2.Lc6#) Re7!; 1.Lxb6? (2.Lc4#) cxb6 2.Dc4#, 1.- c5! 1.Rg6? (sp.) c~ 2.Rxf4#, 1.- b5!; 1.Rd3? (sp.) Kc6 2.Rb4#, 1.- c~ 2.Rxf4#, 1.- R~!; 1.Ta5+? b[xa]5 2.Lc4#, 1.- Kxd4 2.Rc6#, 1.- c5!; *1.- dxe5 2.Dd7#; 1.Rc6! (sp.) 1.- Kxc6 2.Dxa8# 1.- b5 2.Rb4# 1.- R~ 2.R[x]e7#. Mainio, pakoruudun antava uhrausalkusiiro, jonka tehoa korostavat hyvät, kulloinkin eri puolustussiiroon kariutuvat houkutukset (KVa).

5349. Valtonen 1.Rgf3? g1D,R 2.Dh7+ 1.- Lxf3 2.Dxf3, 1.- Le4! 2.De3[d4,d6] Lxf3!; 1.Re4! (2.Dh3+) 1.- Lxe4 2.Dxe4 K~ 3.Dxg2# 1.- g1D 2.Df3+ Kh2 3.Dh5# 1.- g1R 2.Rf2+ Kh2 3.Dd6# 1.- Kh2 2.Dg3+ 1.- Kg1 2.Rf3+. Asiaan kuuluvat kolme (tai neljä) mallimattia (laatija).

5350. Makaronez *1.- Kxe6 2.Df5+ Kd6 3.Td7#; 1.Re5! (2.Re4+ Ke6 3.Df5#) 1.- Tb5 2.Dxd2+ Kxc5 3.Lf2# Ke5 3.Df4# 1.- Rxc5 2.Dc7+ Ke6 3.De7# 1.- Dxc5 2.Dd8+ Ke5 3.Df6# 1.- Ke5 2.Dc3+ Kd6 3.Dd4#. Alkusiirto antaa pakoruudun. Tekisi mieli sanoa, että valkean sotilaaton joukko hoitaa homman, mutta daamihan sen yksin melkein kaiken tekee. VLel on vähän murheellinen. Lyönneissä c5:een hiukan duaalinvälttöä: 1.- Dxc5 2.Dc7+? Ke6 3.? ja 1.- Rxc5 2.Dd8+? Rd7! 3.? (KVa).

5351. Szypulski & Piliczewski 1.Ld6+! 1.- Kxd4 2.Tb3 Ke4 3.Lc5 Ke5 4.Te3# 1.- Kxd6 2.Tc3 Ke7 3.Rf5+ K~8 4.Tc8# Ke5 3.Rf5 Ke6[4] 4.Te3# 1.- Kxb6 2.Te7 Ka5[6] 3.Lc5 Ka~4.Ta7#. Yllättävää, kolme upseeria uhraavaa alkusiirtoa seuraa rikas temaattinen peli: yhteensä 5 mallimattia, vT:n paluu, viivästynyt Umnov eli mK:n jättämälle ruudulle c5 siirtyä myöhemmin vL (samalla paikanvaihto) ja meredith-muoto (KVa).

5352. Petrašinović 1.Tg2? Kf4 2.Lc7+ Ke3 3.Le5 c5 4.Rd5#; -c5 2.Lc3 Kf4 3.dxc5 Ke3

4.Rd5#, mutta 1.- Kxd4!; 1.Lc3? (2.Rf1+ Kf4 3.Ld2+ Ke4 4.Th4#) 1.- Kf4!; 1.Lb6? c5 2.Lxc5 Kf4 3.Tg2 Ke3 4.Rd5#, 1.- Kf4! 1.Lf3? Kxd4!; 1.Rxc6? Kf4!; 1.Rf3? d2! 1.Kb6? Kxd4 2.Rf3+ Ke3[4] 3.Ld2[+] ~ 4.Th4#, c5 2.Kxc5 Kf4 3.Tg2 Ke3 4.Rd5# 1.- Kf4!; 1.Ld1! (sp.) 1.- Kxd4 2.Rf3+ Ke3[4] 3.Ld2[+] ~ 4.Th4# -Kc5 3.Th6 Kc4 4.Txc6# -Kc4 3.Th4+ Kc5 4.Lb4# 1.- Kf4 2.Lc7+ Ke3 3.Le5 c5 4.Rd5# 1.- c5 2.Rc4+ Kf4 3.Tg2 ~ 4.Tg4#. Alkusiirto on erinomainen antikriittinen siirto, joka 1.- c5-muunnelmassa estää mattisiirrosta Tg4# kyseisen L:n linjan katkon. Muuten valkean upseerit pelaavat koko laudan alueella hyvin yhteen, ja alkusiirtolähetin säästyksellä hoitelevat matituksen. Vsf5 tarvitaan duaalien poistamiseksi (KVa).

5353. Samilo 1.c4? bxc3/dxc3 2.Tb8+/Td8+ Kh7 3.Rxg4, mutta 1.- Kh7,Kg8!; 1.Rxg4! 1.- Kh7 2.Rf6+ Kh8 3.c4 bxc3/dxc3 4.Tb8/Td8# 1.- Kg8 2.Tf3 ~ 3.Tf8[+] ~ 4.Rf6#. Ohestalyönnit sekä houkutuksessa että ratkaisussa. Houkutuksen kumoussiirrot ovat muunnelmien avausiiroja (laatija).

5354. Tikka 1.h6? Kg2 2.h7 Kf2 3.h8D Kg2 4.Te2+/Db[h]2+ Kf1!; 1.Te7,6,5? Kg2 2.Tf~ Kh2!; 1.Te4! sp. 1.- Kg2 2.Tf4 Kh2 3.Kf3 Kh3 4.Kf2 Kh2 5.Th4# 3.- Kh1 4.Kf2 Kh2 5.Th4#. Pikku duaali 3.- Kg1 4.Kg3,Th4 vähän harmittaa. Teemana on Sackmann-sommitelma, eli valkean täytyy valita tarjolla olevista reiteistä se oikea, johon ei sisälly houkutusten sisältämää haittaa (tai haittoja). Tehdessään vekkulia valinta-alkusiirtoa valkean täytyy siis jo mielessään nähdä mattisiirto ja vsh5:n vaikutus asemaan. Hyvä vitsi! (KVa).

5355. Dowd 1.Re7! h2 (1.- d4 2.R7g6 h3 3.Rf4#) 2.Lc5! d4 (2.- Kh3 3.R7g6 d4 4.Rf4+ Kh4 5.Le7#) 3.Rd5 Kf2 (3.- Kh3 4.Rf4+) 4.Lxd4+ Kg2/Ke2 5.Rf4/Rc3#. Valkean kolme ensimmäistä siirtoa erittäin tarkkoja, varsinkin kriittinen 2.Lc5! (2.Lb6? 2.La7?). Laatiija

löysi tietokannoista samannäköisiä tehtäviä, joiden idea oli kuitenkin tyystin erilainen (KVa).

5356. Krätschmer 1.Tc6! (2.Txc3#) Rd5 2.Tc8 Rc7 3.d5 Rxd5 4.Tc6 R~ 5.Txc3#. Pieni huumoripala: vT:n kriittinen ja antikriittinen siirto heiluriliikkein säästettynä (KVa).

5357. Krug 1.Kd6! i)h5 2.Rd5 ii) Re8+ 3.Kd7 Rg7 4.Rc7 h4 5.Re6 Rh5 6.Ke8 Rf6+ 7.Kf7 Ke5 8.Rf4! Kf5 9.Rd5 Re4! 10.Re3+ Kg5 11.Kf8 Rf6! ii) 12.Rd5h3! 13.Rxf6h2 14.e8D h1D 15.De5+ Kg6 16.Rd5 Dh6+ 17.Ke8 Dg5 iv)18.Rf4+ Kh6 19.Dh8#

i) 1.Kd8? h5–+.

ii) 2.Ke6? Re8 3.Rd5 Kd4!+=.

iii) 11.- Rd6 12.Rc4+.-.

iv) 17.- Kh7 18.Re7! Df6 19.Dh2+ Kg7 20.Dg3+ Kh7 21.Dg4 zz 21.- Dg7 22.De4+ Kh8 23.Dh4+ Dh7 24.Df4 Dh5+ (24.- Dg7 25.Kd7 Kh7 26.Dh4+ Dh6 27.De4+ Kh8 28.Da8+ Kh7 29.Dg8#) 25.Kf8 Kh7 26.De4+ Kh6 27.De6+ Kg5 28.Df5+ Kh4 29.Rg6+++.

Duel of knights and mate by I. Akobia & N. Pandzhakidze (HHdbVI#8988).

5358. Afek 1.c7 i) main A: Tc8 ii) 2.Kc3! iii) Ke8 3.Kd4! iv) Tc6 4.Th8+ Kd7 5.Th7+ Kd6 6.c5+! v) Ke6 7.Th6+ Kd7 8.Th7+ Ke8 9.Th8+ positional draw.

i) 1.Th8+? Tg8–+.

ii) main B: 1.- Kg8 2.Td7 Tf8! 3.c5! (3.Kc3? Tg7 4.Txg7+ Kxg7 5.Kd4 Tc8!–+) 3.- Tg7 4.c6 Tg6 5.Kd3! Txc6 6.Ke4! (Try: 6.Kd4? Tf4+! 7.Kd5 Tfc4–+) 6.- Tf7 (6.- Tc1 7.Ke5! Te8+ 8.Kd5 Td1+ 9.Kc6 Te6+ 10.Kb5 Tbl+ 11.Ka5!)=) 7.Td8+ Tf8 8.Td7 Tf7 9.Td8+ positional draw.

iii) 2.Kd3? Td6+–+.

iv) Try: 3.Kb4? Tc6 4.Th8+ Kd7 5.Th7+ Kd6 6.c5+ Kd5(e5, e6)–+.

v) 6.Th6+? Kxc7–+.

Correction of the author's study (HHdb-VI#8580).

5359. Gurenidze 1.Tf1+ Kg8 2.Ke7 hxg6 i) 3.h7+ (Kxh7 ii) 4.Kf7 Kh6 5.Th1+ Kg5 6.Txh8 Kf5 7.Td8! iii) g5 8.Kxg7 g4 9.Kh6 Kf4 10.Kh5 win.

i) 2.- gxh6 3.g7! Kxg7 4.Tg1#

ii) 3.- Txh7 4.Tf8#

iii) 7.Kxg7? d5! 8.Td8 Ke4 9.Kxg6 d4=.

The author's new rook study.

5360. Sprenger 1.Tf2! i) Lg6+ 2.Kc3 Da3+! ii) 3.Kc4 Db3+ 4.Kd4 Db6+ 5.Te5 Dxd6+ 6.Kc3!! iii) Dxc5+ iv) 7.Lc4+ Ka1! 8.Ta2+! Kb1 9.Tb2+ Kc1 10.Tc2+! Kd1 v) 11.Td2+ Kel 12.Te2+ Kf1 13.Te5+ Dxc4+ 14.Kxc4 h2 15.Ta5! h1D 16.Ta1+ draw.

i) Thematic try: 1.Th2? Lg6+ 2.Kc3 Ka3! threatening both Db4# and Dc2+/Dd2+ etc. 3.Lc4!? Db4+ 4.Kd4 Dxd6+ and Black takes the Th2 without any white counterplay, e.g., 5.Ld5 Dxx2.

ii) 2.- Ka3 3.Lc4! Db4+ 4.Kd4 Dxd6+ 5.Ld5! (compare the try 1. Th2?) 5.- Dxc7 6.Ta2+ Kb4 7.Tb2+ Ka5 8.Ta2+ Kb6 9.Tb2+ Ka7 10.Ta2+ Kb6 (10.- Kb8?? 11.Ta8#) 11.Tb2+= perpetual with rook and bishop, self block of the escape route.

iii) Thematic try: 6.Td5? Db6+ 7.Te5 Dd8+ 8.Kc3 Dh8+! 9.Kb4 Db2+ 10.Ka5 Dd2+ 11.Kb6 Dd6+ 12.Kb5h2! 13.Lc4+ Ka1 14.Tf1+ Kb2 15.Tf2+ Kc3–+.

iv) 6.- Dg3+?? 7.Ld3+ cross check echo 7.- Dxf2 8.Ta5#

v) 10.- Lxc2 stalemate.

The development of the stalemate idea from G.Nadareishvili (HHdbVI#46230) and V.Kozirev (HHdbVI#24316).

5361. Avni & Minski 1.Lb5 i) Rc6! 2.Txc6 ii) Re3+ diversion 3.Txe3 Ta8 4.Te8+! iii) Txe8 5.f7 main A: Tf8 iv) 6.Tc8! Txc8 7.Le8 switchback, win.

i) 1.f7? Txe2+ 2.Kf1 Dh1+.=.

ii) 2.f7 Ta8–+.

iii) 4.Ta3? Tf8!+=.

iv) main B: 5.- De3 6.Te6!+.-; 6.Tc3?? De4+–+.

Two echo Rook sacrifices.

5362. Aliev 1.Kg3 Th5 2.f4 Ka5 i) 3.Ta1 zz Ka6 zz 4.a5! zz ii) Kb7 zz 5.a6+ zz iii) Ka7 zz 6.c3! zz iv) Kb8 zz 7.a7+ zz v) Ka8 zz 8.c4 zz win.
i) 2.- Kb7 3.a5 Ka7 4.Tb1 Ka6 5.Ta1+.-.
ii) Try: 4.c3? Kb7 5.a5 Ka6 6.c4 Kb7 7.a6+

Ka7=.

iii) 5.c4? Ka6=.

iv) Try: 6.c4? Kb8 7.a7+ Ka8=.

v) 7.c4? Ka7!=.

The development of the idea of Rook domination from unknown (HHdbVI#82389).

5363. Jonsson & Zamanov 1.Rd5 Ld8 2.f5 Rg5#; 1.Rf5 Lf8 2.d5 Rc5#. Too symmetric in my humble opinion (HF).

5364. Kapros & Jonsson 1.Rxg5 Kc3 2.Rxf3 Rg3#; 1.Lxg2 Lxcl 2.Lxf1 Te3#. Extended Zilahi (Black captures a white unit in each move) with model mates. Pity for the Lxcl capture (HF).

5365. Abdurahmanović & Klasinc 1.Df3 Tf8 2.Lb6 Re4#; 1.Dg5 Ta4 2.Re6 Rf5#. A novel complex involving 'replacement' unpins/self-pins of the black queen with Leibovici interferences followed by interference unpins of the white knight which delivers the mates. The white rooks guard f4 in turns; the direct unpins are irrelevant. A nice detail for the purists: 1.Df3 is not a square block! (HF)

5366. Jonsson 1.Lg7 Txf6 2.Lxf6 Rc2 3.Lb2 Ld5#; 1.Tg7 Lxb7 2.Txb7 Tf7 3.Tb2 Ta7#. The white T/L are sacrificed to free the path for L/T to the b2 flight; in Zilahi form of course. Exemplary use of the white knight to achieve model mates (HF).

5367. Danstrup a) 1.f1L Ka3 2.Kc3 Re1 3.Lc4 Re4# b) 1.f1T Rh2 2.Ke5 Kc5 3.Tf5 Rg4# c) 1.f1D Re6 2.Da6 Re5 3.Dd6 e4#

d) 1.f1R Rh7 2.Re3+ Kg5 3.Ke4 Rf6#. Black AUW, square blocks by the promoted pieces, ideal mates, miniature (HF).

5368. Paavilainen a) 1.Dc3 Lf4 2.c1R Rb6 3.Rd3 e3# b) 1.Td5 Ld2 2.c1T Ra5 3.Tc4 Rb3# c) 1.Ld5 Lxg5 2.c1L Rd6 3.Le3 Lf6#
Duel among the white bishop, the black pawn promoting for square block and the white knight moving to guard flights. Pity for the capture Lxg5 (HF).

5369. Trommler & Barth 1.c2Lb2 2.Tf2 Kg7 3.Te2 Kf6 4.Td1 Ke5 5.Kd2+ Kd4 6.Dc1 Lc3#. Black and white Bristol maneuvers, move

along the pin-line, play of royal batteries (HF).

[A] Kolesnik 1.- Txb1 2.Lxg6 Txb1 3.Lxe4+ Rxe4 4.La3 Rc3#; 1.- Rxf3 2.Txh4 Rxd2 3.Txe4 Lxe4 4.a3 Lxb1#; 1.- Lxh5 2.Rxg5 Ld1 3.Rxe4 Txe4 4.Ka3 Txa4#. Sadly, the shortage of originals continues and I have once more to fill the gap. I selected two monumental achievements of the 2019-21 world champion in helpmates, which received top places in the recent FIDE World Cup tournaments. [A] received 12 (!) points from the WCCI judges. A skillful masterpiece combining a cyclic Zilahi, three mutual captures of the thematic pieces and three black units visiting the same square on the fourth move.

[B] Kolesnik 1.exd3 Lxe5 2.Kxe5 Ld5 3.Rf5 Rxg4#; 1.exd4 Rxg4 2.Kxg4 Lf3+ 3.Kh3 Rxf4#; 1.gxf2 Rxf4 2.Kxf4 Lf1 3.Kg3 Lxe5#. [B] received 11,25 points from the WCCI judges. Cyclic Zilahi again, but this time with two white units either passively captured or actively sacrificed in each solution. Cycle of W1/W3 moves and matching play by the white Lg2. Impressive technique.

5370. Kozjura 1.Da6? Rxh4! 1.Db5! (2.Te4+ Re3 3.Ta2+/Tb2+ Kd1 4.Df1+ Rxf1#) Rxf4 2.Ta2+ Kd1 3.Ta1+ Kc2 4.De2 Rxe2#; 1.- Rxh4 2.Tb2+ Kd1 3.Tb1+ Kc2 4.Df5+ Rxf5#. The white battery plays three times, the queen sacrifices three times on the last move (composer). After the key-move 1.Db5! black uses the 3 knight moves in threat and solution. In the solution the black Knight gives a flight to the white King but getting himself also in position to mate at the 4th move (JB).

5371. Paavilainen 1.Ra7! (2.T4b5+ Kc4 3.Txb3+ Kd5 4.Td3+ Lxd3#) 1.- fxe2 2.Lc4+ Kd4 3.Lxb3+ Kd3 4.Lc2+ Lxc2#; 1.- Dxf5 2.Td6+ Kc5 3.Tf6+ Kd5 4.Txf5+ Lxf5#; 1.- Re4 2.Db7+ Kc5 3.T4b5+ Kc4 4.Dxe4+ Lxe4#; 1.- Re6 2.Lc4+ Ke4/Ke5 3.Txe6+ Kxf5 4.Ld3+ Lxd3#. Battery creation and play, five different W sacrifices lead to four different mating moves from the same black R-B battery (composer).

5372. Kozjura 1.Le2! c2 2.Rd5 ~ 3.Re3 ~ 4.Rxc2 ~ 5.Td2 cxd2+ 6.Kd1 c3 7.Df2+ Rxf2#; 1.Lf1! c2 2.Ta8 c3 3.Ta3 c4 4.Tb3 cxb3 5.Df4+ Rxf4 6.Rf5+ Kh5 7.Le2+ Rxe2#. Black pawn moves are used to get the white pieces into places (JB). Ratkaisut toimivat identtisesti myös ilman vsa2:ta (Henry Tanner).

5373. Reynaerts a) 1.Kd2(Ig6) Kd7(If5) 2.Tc1 (Ia5) Th8 (Ih5) 3.Tc3(Ih7) Th2(Ih1)# b) 1.Tf1(Id2) Td8(Ig2) 2.Tf7(Ig8) Kxf7(Ih7) 3.Kd1(Ig7) Kg8(Ih8)# c) 1.Kd8(Ic1) Kf2(Id2) 2.Ke8(Ie2) Te1(Ib2) 3.Td8(Ie2) Kg1(If1)# 1.- Ke2(Ic2) 2.Ke8(Id2) Te1(Ia2) 3.Td8(Id2) Kd1(Ic1)#.

5374. Reynaerts a) 1.0-0-0(Ib1) 0-0(Ib1) 2.Kb8(Ia1) Kh1(Ib1) 3.Tg8(Ie1) Tb1(Ia1)# b) 1.Kf2(Ib3) f5(Ib1) 2.Th8(Ib8) f4(Ib7) 3.Tg8(Ia7) Ta2(Ia1)# c) 1.Kd8(Ic1) Ke2(Ic2) 2.Ke8(Id2) Te1(Ia2) 3.Td8(Id2) Kd1(Ic1) duplex 1.Th8(Id8) Ke7(Id7) 2.Tf8(Ib7) Kxf8(Ic8) 3.Kd1(Ib8) Td8(Ie8)#.

5375. Luce a) 1.- Hh5 2.Ke4 Re5 3.Kf4 Hd5 4.Kg3 Hh3 5.Kg2 Rf3+ 6.Kh1 Hh2#b) 1.- Hh6 2.Ke4 Hh7 3.Kf5 He5 4.Kg6 Hh5 5.Kg7 Rf6+ 6.Kh8 Hh7#. Tangra with Echo-cameleon in the corners h8/h1 (composer).

5376. Linß 1.Kd5 Ka4 2.Kc4 g8L+ 3.Ld5 Lxd5+ 4.Kxd5 Kb3 5.Kc6 Kc4 6.Kb7 Kd5 7.Ka6 Kc6 8.d1T g7 9.Td8 g8D 10.Td1 Da2#; 1.Ka4 Kd5 2.Kb5 La8 3.Ka6 Lc6 4.g8T Le8 5.Txe8 Kc6 6.Te1 dxelT 7.g7 Te8 8.g8R Te1 9.Rf6 Te8 10.Re4 Ta8#. AUW on g8! (composer)

5377. Barth a) 1.- Rd1 2.Tacl bxc1R(Rb8) 3.axb8L(Lc1+) Kxc1(Ke8)# b) 1.- Le3 2.Td1+ exd1T(Ta8) 3.bxa8D(Dd1+) Kxd1(Ke8)#. AUW with the purpose to get the black King to e8 (JB).

5378. Barth a) 1.Tb5 Kxc4 2.e4 Lc3 3.Tb4+ Kxb4# b) 1.Lb5 Kxd5 2.exd3 Ld4 3.Lc6+ Kxc6#. White halfpin, creation of reciprocal white batteries countered by the black battery K/Q (composer).

5379. Novomeský 1.Rc2a5 2.Rb4axb4 3.Dc3 bxc3 4.Ka2 c2 5.Tb1 c1D 6.Ta3+ Dxa3#.

5380. Danstrup a) 1.f1R 2.Re3 3.Rd5 4.Kd4 5.Ke5 .Rc7 7.Re6 8.Kf6 9.Kg7 10.Kh8 11.Rg7 Th6#b) 1.f1H 2.Hb5 3.Ke5 4.Hd5 5.Kd4 6.Ke4 7.Kf3 8.Hg2 9.Kf2 10.He2 11.Kf1 Tf6#. Two minor-promotions, Knight and Grasshopper respectively (composer). The promoted piece makes the route for his King and both blocks a flight and helps White guard a flight in the mating position (JB).

5381. Piet 1.Kb7 2.Kxc8 3.Kd8 4.c8D 5.Lf4 6.Lh6 7.Dc5+ Ke5 8.f4+ Kd6 9.Lf8+ Txf8#.

5382. Piet & Kekely 1.a7 2.a8L 3.Le4 4.Lxd3 5.Lxb1 6.Lf5+ Kd5 7.0-0-0+ Kc5 8.b4+ cxb3 e.p. 9.Ld6+ Kc4 10.Rxb6+ Kxc3 11.Lb1 b2#. Valladão.

5383. Kekely 1.Kf6 2.Ke5 3.Kd4 4.Kc3 5.Kb4 6.Kxa5 7.Kb4 8.Kc3 9.Kd4 10.Kxe3 11.Kf4 12.e4 13.exf5 14.fxe6 15.exd7 16.dxc8D 17.Dg4 18.Kg5 19.Kh4 20.Dxc4 21.Dxf1 22.Kh3 =. Meredith. Minimal. Walk of white king. Excelsior. Ideal pin stalemate. Perhaps the longest ser- with only condition volage without fairy pieces (composer).

5384. Kekely 1.Kc7 2.Kb6 3.Kxa5 4.Kb4 5.Kc3 6.Kd3 7.Kxe2 8.Kf1 9.Kg1 10.Kxh1 and back 11.Kg1 12.Kf1 13.Ke2 14.Kd3 15.Ke4 16.Kxf5 17.Kf6 18.Ke7 19.Kf8 20.Kxg8 21.Kh8 22.g8T 23.Txg3 24.Tg8 25.g4 H2h1#. Meredith. Long walk of white king. Minor promotion. Zugzwang. Model mate (composer).

5385. Luce 1.c4 2.c5 3.cxb6 4.b7 5.b8H 6.Hxf4 7.Hf6 8.f4 9.fxe5 10.e6 11.e7 12.e8H 13.Hxa4 14.Ha1 15.a4 16.axb5 17.b6 18.b7 19.b8H 20.Hxh8 21.Hh6=. First realization with Grasshopper in ser-=n (composer).

5386. Luce 1.h5 2.h4 3.h3 4.h2 5.h1H 6.Hd5 7.Ha8 8.b5 9.b4 10.b3 11.b2 12.bxc1H 13.Hcc8 14.c5 15.c4 16.c3 17.c2 18.c1H 19.Hxf4+ Lxf4#. This time in ser-h#n. The black Pawn f2 avoids the capture in f4 by black Grasshopper before the last move, because of a check to white King (composer).

5387. Luce 1.b4 2.b5 3.b6 4.b7 5.b8KS 6.KSxg3-h2 7.g4 8.g5 9.gxf6 10.fxe7 11.e8KS 12.KSxd7-c6 13.KSxf3-g2 14.f4 15.f5 16.f6 17.f7 18.f8KS==. The Locust allows a rare

case of double stalemate. Rundlauf by pawn g2 (composer).

5388. Luce 1.d5 2.d4 3.d3 4.dxe2 5.e1KI 6.KIxf5 7.KIb4 8.f5 9.f4 10.f3 11.f2 12.f1KI 13.KIxe5 14.KIa4 15.e5 16.e4 17.e3 18.e2 19.e1KI 20.KIa2 K1e4#. Three Excelsiors to Giraffe, the new record in ser-h#n (composer).

5389. Luce 1.a4 2.a5 3.axb6(b7) 4.bxa7 5.a8L 6.Lxb7 7.Lxe4 8.Lxd3(d7) 9.Lxf5(f7) 10.d4 11.b4 12.b5 13.b6 14.b7 15.b8L 16.Le5 17.d5

18.dxe6 19.exd7 20.d8L 21.Lxg7 Ldf6=. Triple Excelsior to Bishop. Probably the first one in Circe. White has to occupy d8, the Circe square of Black Queen, before capturing it on g7 (composer).

5390. Bédoni 1.a5 2.a4 3.a3 4.a2 5.a1SK 6.SKxg5 7.SKd7 8.g5 9.g4 10.gxh3 11.h2 12.h1SK 13.SKxb5 14.SKe7 15.b5 16.b4 17.b3 18.b2 19.b1SK 20.SKf7 f5#. 94 years old and still going strong! (composer).

Summary

Our cover shows a chess set donated to our society by Jorma Hinkka, the son of the problemist Erkki Hinkka. As a distinguished graphic designer, Jorma Hinkka has often advised and assisted us with publications, including the layout and name of this magazine.

Our first two articles are in English with short Finnish summaries. In the first article Vladislav Tarasiuk discusses a study published in 1975 in Suomen Shakki. In the original publication, the name of the composer was “M. Gordian”. This probably refers to Mark Gordian, a well-known composer, even though he died in 1961 and had very little to do with studies. Still, it is possible that the study is his and has been sent for publication by a person, who had access to his notes. In any case, the study was incorrect and remained as such for several decades. Now it is corrected by Tarasiuk, see pp. 112–114.

On the next pages Sébastien Luce delves into possibilities offered by ignoring the tradition of having initial positions which can originate from a classical chess game. For example, there may be no last move leading to the initial position, the pawn or piece positions may be illegal etc. The article with several examples from Sébastien and other composers deals with helpmates

with no more than eight pawns for one side and no pawns on their last row. We look forward to reactions to this interesting article, which is on pp. 115–121.

Recently successful Finnish compositions are on pp. 122–126. Thanks to Neal Turner for compiling the material and congratulations to the composers of these thirteen compositions! For Neal’s Paha Pähkinä, A Tough Nut to Crack, see p. 126.

Kari Valtonen completes his set of articles on Excelsior on pp. 127–136. As you may see, altogether 158 Excelsiors have been presented and commented! The originals columns are on pp. 137–151. We are happy to receive your originals, see the columns for contact information.

The autumn meeting of our society takes place in the end of October. Participants can enjoy meeting fellow problemists and participate in solving and composing events. See p. 140 for the invitation.

As usual, we publish several topical competition announcements: Yochanan Afek 70 JT on p. 125, Tadashi Wakashima 70 JT and Günter Büsing 75 JT on p. 142 and Martin Minski & Steffen Nielsen 100 JT on p. 144. On the last page we have photos by Antti Parkkinen from the Riga ECSC.

The next issue of our magazine focuses on the WFCC congress in Fujairah and is due to appear in December.

Riian ratkaisukilpailun järjestäjä Julia Vysotska ja monella lailla avustanut Marjan Kovačević.

Ratkaisemisen EM-kilpailun 2022 johtaja Ivan Denkovsaki ja henkilökohtaisen kilpailun parhaat Piotr Murdzia, Danila Pavlov ja Tomáš Peitl.

Serbian voittajajoukkue, vasemmalta Bojan Vučković, Ilija Serafimović, Marjan Kovačević ja Srećko Radović.